

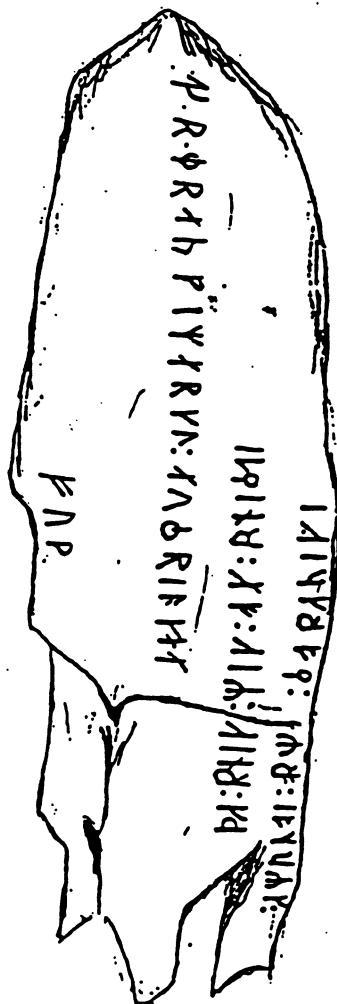

Medlemsblad for
Ringerike Slektshistorien lag

Nr. 2

Desember 1999.

Argang 9.

HRINGARIKI.

STIFTET 25.4. 1991.

MEDLEMSBLAD

FOR

RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG.

REDAKSJON:

EIGIL ELSRUD.

THORLEIF SOLBERG.

KJELL HALLMANN.

<u>INNHOLDSFORTEGNELSE:</u>	<u>SIDE:</u>
THORLEIF SOLBERG/ FOSSHOLM I ÅDAL.	2-16.
EIGIL ELSRUD:	
RAGNVALD LIEN: VÅGÅRD-SLEKTA PÅ BERTELS- PLASSEN UNDER NÖKLEBY.	17-24.
OLE E. YTTRI: EN SLEKTSKRETS FRA ENGER OG HÖLLEN I MODUM - MED FORBINDELSE TIL JÖRGEN MOES SLEKT.	25-27.
THORLEIF SOLBERG: OM BARONER FRA RINGERIKE.	28-33.
THORLEIF SOLBERG: SKATTESKYLDNERE PÅ RINGERIKE I 1694.	34-40.
THORLEIF SOLBERG: FRA NOEN SKIFTER I HAUG ANNEKS TIL NORDERHOV PRESTEGJELD.	41-56.
THORLEIF SOLBERG: FRA RINGERIKE FOR 300 ÅR SIDEN.	57-63.
<u>SPØRSMÅL:</u>	
DANIEL C. NORUM: SÖKER SLEKTNINGER ETTER MARTHA TOMASDATTER FEKJÆR OG HENNES SÖSKEN.	64-65.

RINGERIKE SLEKTS- TERMINLISTE 1999/2000.	66.
HISTORIELAG:	
STYRET I RINGERIKE SLEKTS- HISTORIELAG 1999/2000.	67.
<u>TIL SALGS:</u>	
ELLEF ELLEFSEN: HALGRIM ANDERSEN FINNEVOLDEN OG 68. GUNHILD PALMESDTR. AURE.	
ELLEF ELLEFSEN: ASLE GULBRANDSEN BREKKA OG BERIT TORJUSDTR. ORMERUD.	68.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

SIDE:

LOKALHISTORISK FORLAG; LÖTEN:	BOKLOFTET - LOKALHISTORISK FORLAG, LÖITEN BRÄNDERI, 2340 LÖTEN.	69.
RINGERIKE SLEKTS- HISTORIELAG:	SLEKTSHISTORIS OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS PÅ FØLGENDE STEDER.	70-71.

Thorleif Solberg/Egil Elsrud:

Fossholm
(idag gårdsnummer 306 i Ådalen)

Asle Halvorsen Fossholm (1642-1727) var gift to ganger. Hans første hustru het **Diis Wilhelmsdatter**, mulig død før 1690. Hun var søster til Henrik Wilhelmsen på Ospholt, og var ifølge samme Henriks utsagn fra Reinli i Sør-Aurdal. Hans andre hustru, som han giftet seg med mellom 1692 og 1697 het **Anne Guttormsdatter**. Ved skiftet etter Asle Halvorsen i 1727 ble alle hans barn nevnt, og han hadde fire i hvert ekteskap. Asle begynte rydningen av Fossholm (på samme tid også kalt Strand) omkring 1680. Det var tvist om Fossholm hørte til Kongens almenning eller om det tilhørte Nes, derfor stevnet Commerce Commissarius Lars Larsen Asle Halvorsen for retten. Lars Larsen eide da litt over halvparten av Nes. Før vi skriver mer om Asle Halvorsen, tar vi her med hele rettergangen, nedskrevet i tingbok 31 for 1685, og avlest av Thorleif Solberg våren 1997:

(S. 49 a.) *RETTERGANG PÅ FOSSHOLM I ÅDALEN 10. JULI 1685.*

Den 10. juli ble retten betjent på det omtvistede sted på vestsiden digt ved Urula elv, noe ovenfor Nes i Ådalen på Ringerike, som den påboende kaller Fossholm.

Var overværendes efternevnte lagrettesmenn: Jon Vågård, Ole Haraldsen Hval, Rolf Heen, Jens Grønvold, Ole Blakstvedt, Anders Hallingby, Mikkel og Johannes Strande, Ole Ringerud, Lars Somdalen, Bjørn Elsrud og Nils Viker.

Kom da for oss i uti rette veledle hr. commisar Lars Larsen, som (s. 49 b.) etter en uti retten inngiven rigens citation, i rette søkte Asle Halvorsen, formedelst han uten hans lov og minde seg bemektiget med rødning og bygning at innfalle uti hans odels gård Nes med underliggende Øren (Auren), des tilliggende eigedeler. Formenende han derfor tilbørligen bør lide og straffes.

Item ved samme stevning hitstevnet forrig fogd Christen Christensen, at forklare om han ham samme plass bygslet. Så og itzig ko. ma. fogd Sr. Henrik Pettersen, om han derpå har gitt noen ratifikasjon etc., etter derom samme stevnings viderebemeld, dat. 23. mars 1685. Og befinnes formedelst lovlig forfall at være forfløtt fra nestleden 18. juni.

Den innstevnte Asle Halvorsen møtte uti rette, som ble tilspurt etter hvis bevilling han er kommen til at rydde og oppbygge her på dette sted. Dertil svarte han at han dertil har hatt hans excellense Banners befaling og forrig fogd Christen Christensens bevilling, var hos fogden Sr. Henrik Pettersen.

Hvorimot han fikk en annen bevillingsseddel av Henrik Pettersen, hvilken Henrik Pettersens bevilling han sa at ha levert til Jens Hansen, som var hans høyexcellense hr. statholder Gyldenløves bygsel fogd.

Og derimot fikk han etter en annen seddel av Jens Hansen, som nu uti retten ble anvist og opplest, dat. 2. oktober 1681, og lyder (s. 50 a.) på en plass ved navn Strand. Dog fornevnte Asle Halvorsen noen ganger her for retten sa, at dette sted som han ryddet og bygd på, kalles ved navn Fossholm, som han formener er beliggende og røddet uti Kongens almenning, eftersom det er en fjellrennendes elv imellem det og Nes, item også imellem Øren og dette.

Derefter ble Asle Halvorsen av hr. commisar tilspurt, hvorav denne sted har det navn Fossholm, enten han hørt det av andre, eller selv satt navn derpå. Dertil svarte han at han selv hadde gitt det samme navn.

Tilsto også at han hadde begjært det i bygsel av hr. commisar Lars Larsen, og derfor bydd ham uti bygsel tyve tylter tømmer og et bjørneskinn.

Nok ble Asle Halvorsen tilspurt om den plass som nevnes uti fornevnte Jens Hansens seddel ved navn Strand, om det skal være denne samme plass som han ellers kaller Fossholm. Dertil svarte han jo, at det er den samme plass, og at det var forskreven uti seddelen.

Nok ble Asle av hr. commisar tilspurt, om han her fant noen tomtested av hustufter eller akerrenner før han kom her. Hvortil han svarte nei, og sa han holdt det for Kongens almenning.

Videre ble han av hr. commisar tilspurt, at eftersom han holder det Kongens almenning, at han da vil navngi tilkjenne hvor almenningen skal ha sin begynnelse og endelse, og hvor den (s. 50 b.) ifragår der... (?) utrust er adskilt.

Dertil svarte han, at han mente at det skille begynte fra Ramberg og til Hedalseiger møter. Sa dog at han ingen bevislighet derom videre enn hans egne tanker var så, efterdi at her er ingen andre gårder på denne side derimellem, enn den plass Øren (Auren), som Hans Pedersen hadde bygd på.

Ble så av hr. commisar Lars Larsen fremlagt ko. ma. nådigste confirmerede skjøte på gården Nes med underliggende Øren og Lindeli, dat. 7. oktober og 6. 9br. 1668.

Nok fremla han en hjemtingsdom, dat. Tandberg tingstue den 6. april 1682.

Nok fremstillet hr. commisar trende prov, navnlig Iver Enger, Ole Syversen Åset og Halvor Gudbrandsen Helleren, hvilke selv vedsto at være av hr. commisar Lars Larsen hitkallet til provs om disse eideleder. Og avla deres provning og tilstand som følger:

Iver Enger tilsto at han er på det fjerde «tiouff» år gammel, født i Hedalen og oppfødd og bodd her i Ådalen. Og alt det han fra hans barndom opp kan minnes, da har han aldri visst, eller av sine forfedre hørt, at her skulle være noen almenning på denne vestre side Urulselven, og ei visst noen annen her har noe bruk eller tilkaldelse, andet enn til Nes, og det alt fra Ramberg og (s. 51 a.) til Hedalseiger vedtar. Og de på Nes alltid fulgt det med roligheit inntil Hans Pedersen og denne Asle Halvorsen satte seg herinn.

Ole Siversen sa seg på det fjerde tyveår gammel, og fra barndom oppvoksen her i Ådalen.

Hr. kommissær Lars Larsen og Ase Halvorsen, samt uti denne nesfjælgeende sak imøllem var overvarendes ko. ma. Sr. Henrik Petersen, samt uti denne nesfjælgeende sak imøllem Utslelv ved Nes i Adalén hit til tinget forfølgt, var nu tilstede overvarendes de samme Hr. kommissær Lars Larsen og Ase Halvorsen, som næstleden 10. juli fra distden vesten tilv lagretesmen som retten samme til befjente.

Alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Nordreholv 1. oktober 1685:

Det andre huset som han fører til var nedrevet, besantes nu at sit oppbygd og ferdig, og er på stedet, hvis lengde var 16 fot og bredde 14 fot. Det ladehuset var 16 fot og bredde 14 fot. Det antet som skulle være til stedet, og allene med veggene og træet, efter Ales berytning, skulle være oppbygd, besantes noen stokker brent og noen nedrevet liggende omhverv, hvorav tømmeret til emnet på stedet ei bremt, men endel adskilt. Øg var des bygning. Øg etter Ales og hans krimmes beretning, det ene rum varer påbygd til 4 1/2 oppbrendt og nedrevet. Øg synes ei andreledes enn to små hytter som har stått i (s. 53 a.) Ellers beropte Ase Halvorsen seg på videre prov, som han ville la stevne til breskylt og sakgivnen, så ble de ei nu taggen ved ed.

Deretter beså vi de steder og huset som Ase Halvorsen uti sin stevning beklaager at varer høstet. Hvorfor denne sak og stevne måligemåder er forfølgt til tingstuen til næste alminnelige tinget, nemlig Gudbrand Aruren, Ole Olsen Knestang og Ole Erikсен Buhane. (s. 53 a.) Ellers beropte Ase Halvorsen seg på videre prov, som han ville la stevne til oppbrendt og nedrevet. Øg synes at varer uti stevninggen tillike med dres husbond Stortusse og Peders Lindelien synes at varer uti stevninggen tillike med dres husbond Øg etter som de trende formenvite hr. kommissær Landbønder, Gudbrand Nilsen, Anders

De andre som til provs inspekte, undskyldte Ase selv, at de ei var stevnet til at prove noe om husenes oppbrengelse, men allene om skogen nedhuggelse. Hvorom Gudbrand Ellingsen Nes og Erik til dem gjorde sådan tilstand, at de om husenes oppbrengelse aldelen hadde at bestille eller var bevisst, men skoghugsten nækter de ikke jo at ha hugget noen tyler tømmer, etter som eidelene ligger til Nes.

Lars Larsen at base denne plass, og fant ingen folk, men noen små hus sto i bygning. Øg Men de tilsto alle tre at de om sommeren før fire år siden, var med dres husbond Sr. Larsen til provs inspekte deres husbond derfra igjen til Nes. De dro straks med formenvite deres husbond derfra igjen til Nes. De andre som til provs inspekte, undskyldte Ase selv, at de ei var stevnet til at prove noe om husenes oppbrengelse, men allene om skogen nedhuggelse.

Like det same var også Anders Storrustes tilstand, såvelsom og Peders Lindelien ble oppbrent, eller hadde noe dermed at bestille, eller visste eller så hvem det gjorde. Gudbrand Nilsen Nes tilsto at han hverken var tilstede eller så (s. 52 b.) at samme hus De formenvite som til provs inspekte, gjorde dres tilstand og bekjennelse saldedes. Ase sådan si grøve tilleggs lovlig burde bevisse, eller derfor tilbørlig at tide og straffes. Gjerning eller beskjæring til andre, har oppbrent noen av hans huser, så formenvite han at

Nes og Harald Lindetien. Hvilke alle samme møte tilstede.
Gudbrand Nilsen Nes, Anders Stortvist, Peter Øvervold, Gudbrand Ellingsen Nes, Erik
Litem des skog utkraggen, efter derom stevningene videre bemeld. Derom til prøvs hittenvi
denne plass som han kaller Fossaholm.

Landbønder, skal ha uti hans fraværelse nedrevet og med id edelat endt hans hus på
hvilken han hittenvi hr. kommisar Lars Larsen formodelt han tillike med noen av hans
Førnevinde Asle Halvorson i rette prødustrete en kontaslevning, dat. 17. juni 1685, ved

avgjorte, førstend videre rettens lygnmøte.
Og såsom Asle Halvorson ennu ei har fremvist noen lovlig høyemmel for seg, da bør hans
Hvorfor saken er gjortatt til Nordreholv tingstue til nesje høsteting.
Og avgjorde burde være inndeles av urrett til saken utsdrag.

Men etter som her besjunes, fortien kornscaden, en temmelig rugbråte, som Asle nu selv
bekjente at varer sakket en halv tonne rug ut, så passo han, at den tillike med all hans avl
og avgjorde burde være inndeles av urrett til saken utsdrag.

Gudbrand Nes foregav at han først røddet og nedhugg til en brøte her på dette sted, som
Asle Halvorson bygda. Og Asle kjepte samme høggt av arbeid av ham, og gav ham derfor
havteredje daler, hvilket Asle Halvorson vedsto satedes i samhet at vere.
Ellers var Asle begjærnedes saken oppsette til nesje høsteting, at han til des kan igjen
erlange og i rette forsakke de formidlede hans excellente Banmers befatning, samt Sr.
Christen Christensen ses av Sr. Henrik Pettersen Bevillinger. Hvilket hr. Kommisar og
sakvidt konsemteret.

avgjorde burde være uti sequelestes til saken utsdrag.
Videre refererte seg til sin protestasjon uti hans stevning. Og ellers formente hans avl og
7. art, etter som han seg av med brænning derimot høyeligg jorgrøpet. Og
etter vortis aller nadiigste Herre og Konges utsigivne skogordinans, dat 12. mai 1683, des
tiltakelse, burde like av straffes etter landsloven og høykongelige statutter, og særlig
formente av passo til førnevinde Asle Hanvorson for hans grove formaslese og einendelers
26. juni 1685. Videre ble ei av enten partene uti rette prødustretil nesje høsteting, dat.
hands skrivelse til ham, gjøre sin skriftlige insigelse, etter hans missives utvisning, dat.

Voris gunsigje hr. amtmann, velb. Mathias Tonsberg løt ved monst. Jørgen Larsen, etter
På den inntevinte Christen Christensen vegne møte ei nogen tilstede. Men på sognedens
Sr. Henrik Pettersens vegne møte han gir tilkjenne sit lovlig jorfjall, og begjærer sakens
missive til meg, hvorut han gir tilkjenne sit lovlig jorfjall, og begjærer sakens
oppsettelese, at han selv kan komme tilstede, dat. 8. juli 1685.

og påførdes.
Adalen. Hvilke begge prøvet og tilsto like ensistemming med førnevinde Lver Enger. Hvilket
de alle tre erbold ved deres høyeste salighets ed at ville vedsta av bekræfte, når behoves
Item Halvor Gudbrandsen sa seg av på det fjerde tyveår gammel, født av oppvoksen her i

Hr. kommisar Lars Larsen pasto, at såsom han har besøkt ved høy kongelig skyte og
også edlægne prov besøkt, hvormed seg stekker, fortellen det til Ase Halvor森 (s. 89 a)
dom, at varer bereittiget de eideleder til Nes på vestiden Urula, dermed lovlig gjort
tomt eller tomested, item og bekjent at ha berat Gudbrand Nes og vart uti hans mind
selv frivillig før en sitende rett har tilstøt, at han på det sted han bygt, ei finner noen
førmerer han, at etterdi Ase Halvor森 ingen lovmeistring hjemmel av rette proprietær
før en bratt som han der hadde sett, med videre som uti acten innfører etc, thi pastør og
tomiell tilstøt, om ikke som han har tilstøt, at han har tilstøt, at han har tilstøt, at han
også edlægne prov besøkt, hvormed seg stekker, fortellen det til Ase Halvor森 (s. 89 a)

Var derhos Sr. Petersens pasto, at etterdi Christian Christensen har utgitt sin
bevillingsseddelen på formrente rødstø, så formente han at han den og selv burde forsvare.
Og at sådant des fullkommelige kan skje, da var han begjærende sakens oppsettelser til
Sr. Christian Christensen gift Ase Halvor森 på et rødstø kallas Strand, dat 26. okt. 1680.
Sr. Henrik Petersen, som og tillike slymet, ut rette produserte en bevillingsseddelen, som
På Christian Christensens vegne, som og uti sakken instyret, motte ei noen tilstøde.

Ase Halvor森 ble tilspurt om han hadde nu tilstøde noen av de dokumenter som han seg
resolutioen, men ikke hos ham kunne erlæmge videre enn en los copi derav, som han nu
Christian vett begjærendes hans suppl. til hans exel. Bannner med de påfylgte
senesten påbørpte. Hvor til han svarte nei, og sa derhos at han har siden des av Christian
for retten anviser.

Før så av protokollen før dem opplestes dres provning og tilstød, som de gjorde på
asstedet (s. 88 b) næsteden 10. juli, hvorpå de nu avla dres borgere at varer uti
samhet.

Dertil protesterte Sr. Lars Larsen, at denne sak er direkte hans egen sak til hans
eideleders forsvare, og de Nes besidderne hverken delsbarne eller ringeste loddier
derut, Ase og selv besvogret med dem som bor på gården, så formente han at sådant
hands forberingende, ei kunne hindre hans prøvs edlægelse.
Han så de tennede prov, nemlig Liver Enger, Ole Siverson og Ase Gudbrandsen seg for
retten fremsittet.

Ellers tilsto Ase Halvor森, at hans kvinne er soster til Erik Nes' s kvinne, og Erik Nes er
garde, formente han de ei heruit burde stedes til ed.
også Ole Asets datter. Og etter som bemeldte prov er så nær besvogret til dem som bor på
husstu. Item Ole Asets kvinne er soster til Rangdi Nes. Ase Gudbrandsen kvinne er
Ase Halvor森 derimot protesterte, at Gudbrand Ellingsen Nes har Liver Engers datter til
Rangdi Nes' s broder.

Hr. kommisar Lars Larsen begjært at hans på næsteften fortalte og forhørte prov maitte tas
ved ed, etter som han hadde dem nu tilstøde.
vederparten Ase Halvor森 uti egne personer.
(s. 88 a.) Kom nu igjen for oss uti rette citatene hr. kommisar Lars Larsen, såvel

forrige irettesettelse, samt og at innstå hans forårsakede omkostning, som han in alles estimerer til førgetiufge (80) riksdaler, såsom for hans omkostning og tidsspille allene.

Uti det øvrige refererte han seg til sin påstand uti hans erverbede stevning, og var derpå en endelig dom begjærendes. Saken er oppsatt til betenkning og doms til nestkommende 3. november, og Asle Halvorsens avl og avgrøde desforinnen at forbli uti den forrig kjente sequestration, hvilket hr. commisar med vidne kan la granske hva det er, om noe derav skulle forrykkes eller forkommes.

(s. 89 b) *Angående den sak iligemåde fra nest innbemeldte åsted, kalt Fossholm, hit til tinget forfløtte sak, som Asle Halvorsen stevnet hr. commisar Lars Larsen, for han skulle ha latt avbrenne hans huse, fremstilte seg nu igjen både citant og vederpart. Men såsom Asle Halvorsen ei finnes at ha lovlig hitstevnt de prov som han på åstedden den 10. juli seg påberopt, nemlig Gudbrand Auren, Ole Knestang og Ole Eriksen Buhane, så er denne sak til videre og endeligere retts kjennelse iligemåde forfløtt til nestkommende 3. november.*

Rettergang på Trøgstad i Norderhov 3. november 1685.

Uti den fra nestleden 10. juli og 1. oktober oppsatte sak imellem hr. commisar Lars Larsen og Asle Halvorsen.

Var overværendes ko. ma. fogd Sr. Henrik Pettersen, samt de samme lagrettesmenn som retten betjente på åstedden den 10. juli, undtagen Jon Vågård, som nu ei tilstede. Kom da for oss uti rette Knut Olsen Ryber på hans husbond hr. commisar Lars Larsens vegne, og fordret dom i saken, efter hans husbonds forrig inngivende og påstand. Vederparten Asle Halvorsen møtte også uti rette, og inngav en (s. 100 a) copie under tvende menns hender, av en annen copie under Sr. Christen Christensens hånd, av en suppl. med tvende hans exel Banners resolutioner og Christen Christens erklæring, dat. 14. og 26. mai samt 15. juni 1680.

Ellers var Asle Halvorsens påstand, at etterdi her er nu ikkun tilstede de 11 lagrettesmenn, utav hvilke han formener at være villige i saken, såsom Ole Blakstvedt at være besvogret til Gudbrand Ellingsen Nes, og at Ole har hans søster til hustru. Item Rolf Heen og Ole Ringerud at være commisar Lars Larsens landbønder, så formenter han at saken ikke nu kunne foretages til doms, førend retten betjenes med et fullkommen lagrett av tolv uvillige menn.

Knut Olsen Ryber derimot påsto, at sådan Asles foregivende ei kunne eller burde ansees til noen opphold eller forhindring, etterdi retten har tvende ganger i saken vært betjent med de samme lagrettesmenn.

På Sr. Christen Christensens vegne, som også i saken innstevnt, møtte hans tjener Christen Christensen og svarte, at hans til (s. 100 b) Asle Halvorsen utgivne seddel,

og lovlig adgång, såg denne pastevnle avirkte og plæsses bruk og beboelse har anmalet.
kan ei annet sees og slutter, enn at han eftir sin eget tykke, og ei etter noen rett hjemmel
Av dette formørke, såvel som Amts egen tilstand for retten på å stede som formijor,

beskaffenhets bedre erkyndigelse etc.
eller bevillingsseddelen, men allene interimsvis etter Amts egen beretning, intil des
Item den ham av Jens Hanssen meddelelse seddelen, som ei heller er noen fullkommen bygsel-

bekrig jorseglet papir etc.
komme noen til impassen eller sortengsel, skulle han bekomme videre fullkommenhet på
ma. almenning. Samme bevillingsseddelen finnes også med den condition, om det ei kan
om en rødmingsplass kaller Strand, men etter Amts egen forgyvende at skulle være ut ko.
Thi den ham av Jorrige Jørgd Sr. Christian Christensen meddelelse bevillingsseddelen, melder

beretning og angivende.
hjemmel til sådant hans begagne avirkte, videre enn der er skyddet etter Amts egen
Hvorimot Amt Halvorsen ikke har besittet seg noen lovlig adkomst (s. 101 b) eller
Halvorsen, som imot hans vilje og mindre der innstat med rødmeng og til beboelse.
annet slutter, enn hr. kommisar Lars Larsen jo kan ha hatt sjové til at soke og tillate Amt
eller hvorvidt seg skulle stække, så kan etter slik forbeholdt bevisstighets antedating, ei
der skulle være noen særdeles ko. ma. almenning som fra gardenes eigeleder adskilt,
der ikke før oss fremførte noen nærmere eller effertenhetlige bevisstigheter og jorfaktning, at
Dog allikevel at samme marker og eigeleder finnes av en stor og videløftig begrep, så er

og denne Amt Halvorsen satte seg derinn etc.
Hedals eiger vedtår, og at de på Næs alltid fulgt det med rollighet, intil Hans Pedersen
har hatt noen bruk eller tilkalldelese, annet enn til Næs, og det alt i fra Ramberg og til
Urtalven, som den imidlertid Amt Halvorsen røddet og bygd, og ei vissi noen annen der
ogs tilslutten, at de aldri har vissi, at der skulle være noen almenning på vestsiden
Halvor Gudbrandsen, tre eldgamle menn i bygden (s. 101 a) oppvoksen, som har provet
brukta og fulgt, derimot de trende i såken jorfe prov, navnlig lver Enger, Ole Siverson og
Auren og Lindeli, med all des tiliggelsene som av alders tid tillegget, og der under varer
skjøte, beviser sin hjemmel og adkomst til den gárd Næs i Adalen med underliggende
videmere copie av hans hoyxel, hoybarene hr. statoholder Gyldenløve til ham utsede
jorfjunden. At såsom citatnen, vellede hr. kommisar Lars Larsen med den rettelagte
bevisstigheti og jorfaktning før oss fremførte kunnne slutter os skjønnes, således domt og
Da etter tilslutte, gjenstavar og denne saks leilighet, er herom, såvidt denne slike etter den

jorfjunden til pakjennelse som følger.
oppholde såken med videre oppsetteles imot citatnen vilje og strikte pastand, men
Av dette formørke Amt Halvorsens jorbrakte arsaker, synes ei med billighet at han

Banner befalling. Og hadde ei videre her til at svarer.
utviser vel i seg selv, at den er utsedi etter Amts egen beretning og hans ezel. Erik

Så bør Asle Halvorsen at ha til hr. commisar Lars Larsen (s. 102 a) forbrutt hans avl og avgrode, som der befinnes på fornevnte eigedeler av ham ávirket, med samt ti riksdaler for denne prosess's omkostning. Og samme hans tiltagne rødningsplass at entvike, og ei uten landherrens vilje og tillatelse videre til bruks eller beboelse seg med forfatte. Item skogskaden efter lovlig begranskning og taksering til landherren at restituere.

Angående den sak, som fornevnte Asle Halvorsen hadde stevnet hr. commisar Lars Larsen for hans huses avbrendelse, derom fremviste Asle nu en ny citation, dat. 22. 7br. 1685, hvormed han til neste alminnelige saketing innstevner endel prov, og hr. commisar til samme provs påhørelse. Hvorfor nu intet i den sak kunne foretas.

Alminnelig saketing på Trøgstad Tingstue i Norderhov 12. desember 1685.

(s. 116 a) Asle Halvorsen Strand (Fossholm) av Ådalen etter en i retten inngiven rigens citation dat. 22. 7br. 1685, etter hvilken han i rette fordret endel prov, navnlig: Gudbrand Auren, Lille Ole Knestang og Ole Buhane, at prove om den ildskade som for en fire år siden på hans hus og bygning på Strand ham vederfaret, som citanten sier de skulle medværet at forrette.

Og til samme prov at påhøre, hitstevnet hr. commisar Lars Larsen, efter det om samme stevnings videre bemeld etc.

(s. 116 b) De fornevnte innstevnte trende prov møtte personlig i rette. Og på hr. commisar Lars Larsens vegne, møtte hans fullmektige tjener Knut Olsen Ryber med hans skriftlige innlegg, dat. 9 hujus.

De fornevnte trende instevnte prov, Gudbrand Torstensen, Ole Knestang og Ole Buhane, inngav deres skriftlige innlegg og protestasjon, at de ei pliktig at prove i den sak, som han dem selv tillegger og beskylder for. Samme datert 11. hujus.

Da etterdi samme fornevnte trende personer uti stevningen siktes og beskyldes for denne sak som de er stevnet uti at prove, så kunne de ei imot deres vilje og fornevnte deres påstand tilholdes at avlegge noen provning derom.

Paul Alfsen Hval møtte også etter hjemstevne, som Asle foregav at han var også med på steden den tid samme brann ble gjort.

Men Paul Hvals påstand var likesom de andre fornevnte trende, deres innlegg, eftersom Asle også foregiver, at han skulle medværet da benevnte brann skjedde, formenter han seg ei pliktig noe deruti at prove.....

Sånn var altså saken om Fossholm av 1685. Den tålmodige leser vil forstå at det var tvist om hvem som hadde eierskapet til området der Fossholm ligger. Lars Larsen vant vel fram med sitt syn. Men samme Lars Larsen døde allerede i januar 1686 (ble begravet 29. januar 1686). Dermed ble han på neste ting, som ble avholdt 8. og 9. mars 1686, benevnt «salig Lars Larsen», som hadde eid Nes sammen med fogden Jacob Luth.

Et kort utdrag fra rettergang på Trøgstad tingstue 8. og 9. mars 1686:

Asle Halvorsen har stevnet fire Nes-bønder, Gudbrand Ellingsen, Gudbrand Nilsen, Erik Nilsen og Ole Ellingsen for å ha fratatt Asle Halvorsen 32 lass utresket rug, og Asle ville ha rugen tilbake. Erik Nilsen og Ole Ellingsen møtte på de innstevnedes vegne, og svarte at den rug de hadde ført vekk, skjedde etter deres husbond, Salig hr commisar Lars Larsen's befaling, og fremla en skrivelse fra hans tjener Knut Olsen, datert 25. desember 1685. Deretter lot Anna (Søfrensdatter Moss), salig Lars Larsens, inngi skriftlig innsigelse ved Hans Johansen, det var datert 5. mars. Da saken fortsatte dagen etter (9. mars), vedgikk Nes-bøndene at de har bemerket seg 32 lass utresket rug som de hadde brakt vekk.

Dommen gikk her i Asle Halvorsens favør. Så lenge det ikke var noen domsavsigelse i den tidligere saken ble Nes-bøndene dømt til hver å betale tre mark sølv til Kongen, samt å betale Asle Halvorsen tre riksdaler for hans omkostninger med saken, samt å føre avgrøden tilbake.

Fra nevnte rettssaker får vi vite en del om noen ådølingers familieforhold som vi ikke har visst om før. Nå vet vi at Iver Olsen Blakstvedt/Enger (1619-før 1700) var født i Hedalen. Og det er kun en gard i Hedalen som peker seg ut som Iver Olsens fødested, og det er Illjanstad (Ildjarnstad). Videre får vi vite at Elling Haraldsen Sørums hustru var Rangdi Nilsdatter Nes, at Erik Nilsen Nes var gift med Asle Halvorsens svigerinne, det vil si NN Wilhelmsdatter, at Ola Åset het Ola Syversen Åset (antagelig sønn til Sjur Gudbrandsen Skagnes), at nevnte Ola Åsets datter var gift med Halvor Gudbrandsen Hella, og at Ola Åset selv var gift med en søster til Rangdi, Gudbrand, Erik og Nils Nes.

Asle Halvorsen fortsatte som bruker på Fossholm etter disse rettssakene, og i panteboken for 1690 står det at Asle bygslet den ene halvparten av Fossholm (antagelig av Johan von Cappelen og Gerhard Treschow, arvinger etter Lars Larsen), og kjøpte den andre halvparten (?). Eier (av denne andre halvparten) var Jacob Luth.

Asle Halvorsen Fossholm (1642-1727), som altså ryddet og navnsatte Fossholm (også kalt Strand i ovennevnte rettssak), var første gang gift med **Diis Wilhelmsdatter**, død ca. 1690. Med henne hadde Asle disse barna, nevnt ved skiftet etter Asle i 1727:

1. Erik Aslesen Fossholm/Blakstvedteie (1682-1733) ble 1720 gift med Eli Jensdatter (eller Jonsdatter), som døde i Engerlia i 1753. Deres sønn var *Iver Eriksen Lia* (1726-1789), stamfar for den tallrike slekta fra Engerlia, se egen slektshistorie derfra.
2. Ole Aslesen Fossholm, født ca. 1687 (var 40 år og antagelig ugift ved nevnte skifte i 1727).
3. Kjersti Aslesdatter Fossholm, født mellom 1680 og 1690 og død 1739, ble 1712 gift med Elling Gudbrandsen Nes/Blakstvedt (1679-1763). Hans farfar var Elling Haraldsen Sørum, og hans morfar var Iver Olsen Enger, begge nevnt ovenfor.

Kjersti og Elling ble bygslere på Søndre Blakstvedt i 1712, før denne gården ble delt i de to delene Midtstua og Branes. Kjersti og Elling fikk fem barn som levde opp, og etterkommere etter den eldste datteren Marit Ellingsdatter fortsatte i Midtstua, se gårds- og slektshistorien om Blakstvedtgårdene.

4. Berit Aslesdatter Fossholm, død 1723, ble 1714 gift med Ole Gudbrandsen Nes d.e. (ca. 1670-1742), som var bror til Elling, se ovenfor. De bodde i Lindåsen, som Ole bygslet halvparten av fra 1715. Noen år etter Berits død flyttet Ole og hans andre hustru Martha Torgrimsdatter Skagnes til Hvalhugu og bosatte seg der. Berit og Ole hadde barna a) Gudbrand, født 1714, b) Ragnhild, død før 1742, c) Asle, født 1717, d) Elling (1721-1727) e) Sindre, født 1722. Ved skiftet etter Ole Gudbrandsen i 1742 var Gudbrand, Asle og Sindre i live. I sitt andre ekteskap fikk Ole Gudbrandsen syv barn, hvorav minst fire døde som små.

Beg. 23/08-1727

Asle Halvorsen Fossholm (1642-1727) ble som enkemann gift igjen ca. 1695 med **Anne Guttermosdatter** (ca. 1660-1746). Ved begravelsen 16/10-1746 var Annes alder oppgitt til 96 år, hvilket vel var i mestे laget? Asle og Anne fikk disse barna:

5. Diis Aslesdatter Fossholm, født ca. 1695, ble 1720 gift med Harald Syversen Midt-Landsenden, født ca. 1691. Bosatte seg i Nørdre Landsenden og hadde fire barn som vi vet om, se «Gard og Bygd i Sør-Aurdal» bind D side 461 og 484.

6. Rønnov Aslesdatter Fossholm, født ca. 1699. Beg. 13/10-1751
7. Kjersti Aslesdatter Fossholm, født ca. 1701, ble 1733 gift med Gutterm Olsen Illjanstad fra Hedalen, født 1706, se side 198 i bind D av «Gard og Bygd i Sør-Aurdal». Kjersti og Gutterm bodde på Illjanstad og fikk tre barn der. Omkring 1740 flyttet de derfra. I 1741 fikk de datteren Anne i Fossholmeie, hun ble døpt i Viker kirke 22. oktober s.å.
8. **Halvor Aslesen Fossholm**, født ca. 1704, ble 1734 gift med **Gudbjørg Olsdatter Søre Landsenden**, født 1710. Halvor ble bruker av Fossholm etter faren, og ble selveier noen år etter, se fortsettelsen.

Halvor Aslesen Fossholm, født ca. 1704, ble 1734 gift med **Gudbjørg Olsdatter Søre Landsenden** (1710-1774). Ved hennes begravelse 22/10-1774 var hennes alder oppgitt til 70 år, hvilket nok er 10 år for mye, ifølge «Gard og Bygd i Sør-Aurdal», bind D side 500.

Halvor overtok bygselen av Fossholm etter sin far, ved bygselseddel utstedt av Lars Stranger den 21. mars 1729: «*Pl. Fossholm under Næs er bevilget av Lars Stranger til Halvor Aslesen for sin livs tid*». (Denne bygselen gjaldt vel bare Strangernes del av gården).

Noen år etter ble Halvor eier av gods: «*Gd.pl. Fossholm, 2 skinn, under Næs, selges av Torgrim Andersen Næs, Harald Andersen Næs og Nils Eriksen Næs til Halvor Aslesen Fossholm for 330 rdl.*» Datert 15. juni 1735. (Denne handelen gjalt nok de tre Nes-bøndenes del av gården. De hadde i 1718 kjøpt halvparten av storgården Nes).

Unntatt fra denne handelen var nok endel skog. 20 år senere kjøpte Halvor Aslesen bygseldelen av gården av mad. sal. Lars Smits enke, Maren Angels, for litt over 352 riksdaler. Dette kjøpet var datert 2. juni 1756.

Halvor Aslesen og Gudbjørg Olsdatter fikk visstnok bare ett barn, det var sønnen

Arne Halvorsen Fossholm, døpt i Hedalen kirke 24/7-1735. Han ble i 1759 gift med **Anne Jonsdatter Haugerud**, født 1739. Arne Halvorsen var bonde i Fossholm sammen med faren i 1762.

Da bodde også besteforeldrene Ole Amundsen (han var blind) fra Flaten og Aaste Sjurdsdatter fra Midt-Landsenden på gården. De hadde skiftet i levende live 1740. (Ifølge Elling Goplerud hadde Aaste slektsgrener fra Ekern i Gudbrandsdalen). Like etter 1762 har Arne overtatt gården etter faren.

I 1784 ble Fossholm solgt, men ikke ut av slekta: Kjøper var **Elling Gudbrandsen Blakstvedt, Ørneberg**, og kjøpesummen var 799 rdl.

Elling Gulbrandsens mormor var Kjersti Aslesdatter Fossholm, og han var oldebarnet til Asle Halvorsen Fossholm. Elling Gulbrandsen var eier til 1791, da solgte han til Asle Oppen. Elling selv bosatte seg på en plass under Western i Haug, der han og familie bodde i 1801 (Hans hustru var fra Hen).

Arne Halvorsen og Anne Jonsdatter fikk disse barna vi vet om:

1. Halvor Arnesen Fossholm (1760-1856) ble 1. gang gift 1789 gift med Rønnaug Olsdatter Haugerud (1763-1831), 2. gang i 1834 med Sigri Østensdatter (ca. 1759-1847). De bodde i Haugerudbråten, hvor Arne var husmann i 1801. Stor etterslekt, se u/ Haugerud, evt Haugerudbråten.
2. Jon Arnesen Haugerud, født i Fossholm 1762, ble 1791 gift med Kjersti Trondsdatter Buttingsrud, født 1766. Jon ble eier av halve Haugerud, der de bodde, se u/Haugerud.
3. Ole Arnesen Fossholm, født 1766
4. Gubjør Arnesdatter Fossholm, født 1769, ble 1789 gift med Ole Halvorsen Rødningsand (1761-1842). De var husmannsfolk u/Skollerud 1801, og de bodde i Rødningsand fra ca. 1803. Kjøpte Nordhagen 1811 på sønnen Halvor Olsens vegne. De fikk mange barn, hvorav noen døde som små, se u/Rødningsand.
5. Gjertrud Arnesdatter Fossholm, født 1771.

6. Ingri Arnesdatter Fossholm, født 1777.
7. Ole Arnesen Fossholm, født 1778.
8. Gudbrand Arnesen Fossholm (1781-1785).

Eier av Fossholm fra 1784 til 1791 var som nevnt **Elling Gudbrandsen Blakstvedt, Ørneberg**. Kjøpesummen var 799 rdl.

Eier av Fossholm fra 1791 til 1798 var **Asle Oppen**. Kjøpesummen var 1200 rdl.

Helge Størksen Røsby, Fossholm (1752-1813) var gift med **Sigrid Gulsdatter Støveren** (1769- 1832). (Sigrid ble som enke gift igjen i 1816 med enkemannen Elling Olsen Elsrud). Helge Størksen kjøpte Fossholm i 1798 for 1900 rdl. av Asle Oppen, og var eier til sin død. Helge Størksen var sønn av Størk Isaksen Røsby (1713-sk.1785) og hustru Gunhild Ellingsdatter Bårnås (1714-1789), se artikkel av Thorleif Solberg i *Hringariki* for mai 1995.

Helge og Sigrid hadde barna:

1. Gunhild Helgesdatter Fossholm (1789-1847), født i Lunder, ble 1815 gift med Syver Pedersen Bruskerud (1777-1863). De bodde i Nordre Landsenden, hvor deres etterkommere fortsatt er, se «Gard og Bygd i Sør-Aurdal», bind D side 488.
2. Ingeborg Helgesdatter Fossholm, født i Lunder 1794. Utvandret til Amerika 1854. Var da ugift.
3. **Helge Helgesen Fossholm** (1795-1861) ble 1816 gift med **Anne Jonsdatter Haugerud** (1796-1871). Helge ble neste eier, se fortsettelsen.
4. Guel og Helge Helgesønner Fossholm, ble født februar 1810, hjemmedøpt og døde, og ble begravet 24. februar.

Helge Helgesen Fossholm (1795-1861) ble 1816 gift med **Anne Jonsdatter Haugerud** (1796-1871). Anne var av den gamle Fosholmslekta, og var datter av Jon Arnesen og Kjersti Trondsdatter, se forrige side. Helge ble eier av Fossholm i 1816, da hans mor giftet seg igjen som enke med enkemannen Elling Olsen Elsrud. Helge var eier til 1849. Helge og Anne fikk disse barna vi vet om:

1. Sigri Helgesdatter Fossholm (1816-1837). Ugift.
2. **John Helgesen Fossholm**, født 1819, ble 1844 gift med **Else Gudbrandsdatter Heen**, født ca 1812. Var eier av Fossholm en kort stund i 1849 før de utvandret til Amerika, se fortsettelsen.
3. Christi Helgesdatter Fossholm (1822-1851). Var ugift.

4. **Helge Helgesen Fossholm**, født 1824. Var eier av bnr. 3 en kort tid.
5. Gunhild Helgesdatter Fossholm (1826-1830)
6. Anne Helgesdatter Fossholm (1828-1829).
7. **Gunhild Helgesdatter Fossholm**, født 1830, ble 1857 gift med **Jon Andersen Øvrevolden**, født 1822. Jon, som eide Nordre Øvrevolden fra 1856 og bodde der til sin død, ble eier av bnr. 3 i 1866 etter sin svigermor. (Bnr. 3 er senere blitt en ren skog eiendom. Denne eiendom, samt bnr. 6, Høgfoss, ble før 1887 kjøpt av Helge Eriksen Holte på Nedgarden Tollefsrud. Bnr. 3, 6 og 11 eies idag av Helge Eriksens etterkommere på Gravlimoen).
8. Anne Helgesdatter Fossholm (1832-1832) ble 4 måneder gammel.
9. Gulbrand Helgesen Fossholm (1833-1837).
10. Arne Helgesen Fossholm, født 1835. Utvandret til Amerika 1857.
11. Sigrid Helgesdatter Fossholm, født 1837. Utvandret til Amerika 1866.
12. Anne Helgesdatter Fossholm, født 1839. Utvandret til Amerika 1862

John Helgesen Fossholm, født 1/3-1819, ble 1844 gift med **Else Gudbrandsdatter Heen**, født 21/3-1819. John Helgesen var eier av Fossholm en kort stund i 1849. Han solgte gården til Nils Nilsen Hengslet, som på sin side solgte til Ole Hansen Rustand og Nils Olsen Enger. Gården ble nå delt opp i flere deler. En del (bnr. 3) gikk tilbake til Helge Helgesen og hustru Anne Jonsdatter. Rasmus P. Strande ble eier av en del, mens Thor Nilsen Viker og Thore Eriksen Torstensrud også ble eiere av hver sin part. Senere ble det foretatt flere fradelinger. I 1887 var det seks bruksnummer, og i 1904 var bruksnummer 7 og 8 kommet til, mens bnr. 2 og 4 var strøket fra matrikkelen.
John Helgesen og Else Gudbrandsdatter utvandret til Amerika i 1852 med barna a) Henrik, født 1844, b) Ragnhild, født 1847 og c) Gudbrand, født 1850

Thor Aslesen Semmen, Hunsdalen, kalte seg Fossholm i 1848, da sønnen Asle ble født. Se u/Viker og Semmen.

Ved folketellingen i 1865 var det følgende beboere på Fossholm m/husmannsplasser:

Fossholm, med løpenr. 397 A (tilsvarte da bnr. 1):

John Størksen	husfar	60 år	gårdbr. og forpakter, fraskilt	fødested	Ådal
Syver Johnsen	sønn	27 år	hjelper faren med gårdens bruk	«	«
Anders Johnsen	sønn	21 år	« « « «	«	«
Anton Johnsen	sønn	10 år		«	«

H
-13650
-13651

Kari Johnsdatter	datter	19 år	«	«
Helge Amundsen	gift	31 år	losjerende tømmerhugger	«
Ingeborg Johnsdatter	hustru	30 år		«
Andrine Helgesdatter	datter	4 år		«
John Helgesen	sønn	2 år		«

Stubbemoen, med samme løpenr. (397 A)

Anne Halvorsdatter	enke	45 år	husmannskone med jord	født i S.Aurdal
Anne Andersdatter	datter	16 år		født i Ådalen
Kristoffer Andersen	sønn	11 år		«
Berthe Andersdatter	datter	8 år		«
Andrine Andersdatter	datter	5 år		«

(Anne Halvorsdatters mann var Anders Olsen, han døde i 1860)

Kalveløkken, med samme løpenr. (397 A)

Andreas Olsen	gift husfar	30 år	husmann med jord	født i Ådalen
Marit Iversdatter	hans kone	39 år		«
Iver Andreassen	sønn	8 år		«
Ole Andreassen	sønn	1 år		«
Berthe Andreasdatter	datter	3 år		«

Fossholm, med løpenummer 397 C. (tilsvarte da bnr. 3).

Anne Johnsdatter	enke	68 år	føderådkone	født i Ådalen
Siri Helgesdatter	datter	28 år		«
Engebret Andersen	enkemann	49 år	tjenestekarl	«
Marit Eriksdatter	ugift	17 år	tjenestepike	født i S. Aurdal

Stubbemoen, samme løpenr. (397 C)

Rønoug Johnsdatter	enke	72 år	husmannskone med jord	født i Ådalen
Olia Andersdatter	datter	35 år		«
Berthe Knutsdatter	datterdatter	5 år		«

Ved samme telling var også nevnt 397 B, Fossholm skog, og 397 D, Fossholm skog. Det sto intet om hvem som eide disse skogeiendommene, men vi vet at Busterud'n var eier av en større skogteig.

John Størksen, døpt 24/1-1807, som var forpakter på Fossholm i 1865, var sønnen til Størk Johnsen, tjenestegutt på Fossholm i 1801, og hans hustru Ingeborg Johnsdatter Neseie.

Nevnte Størk Johnsen var sannsynligvis søstersønn til eieren etter 1798, Helge Størksen. Han var antagelig sønn av Rønnaug Størksdatter Røsby, gift med John Tommesen Bergseie fra Eidsgard.

John Størksen var født i Øvrevoldeie, og ble 1. gang gift ca 1835 med Anne Olsdatter (ca. 1809- 1852), 2. gang i 1855 med Berit Olsdatter, født 1821, som var datter av Ingri Ellingsdatter Blakstvedt (1778-1853). I 1865 var John Størksen og Berit Olsdatter fraskilt, og Berit bodde i Beritstua u/Enger med sønnen Nils Mikkelsen, 17 år gammel. John Størksens barn ialt:

1. Ingeborg Johnsdatter, født i Lindelieie 16/1-1836. Ble 1861 gift med Helge Amundsen Opperudhaugen, født 25/5-1835. De bodde i Høgfoss u/Fossholm fra omkring 1866, se der.
2. Syver Johnsen, født i Holteeie 28/4-1839.
3. Torine Johnsdatter, født i Fjøsvika 26/7-1842. Tjente på Strande i 1865. Giftet seg i 1867 med skredder Iver Palmesen Vikereie (1843-1869). Bodde som enke i Høgfoss 1875. Giftet seg igjen i 1876 med Gudbrand Hansen Svartbråten, født 27/8-1850. Til Amerika.
4. Anders Johnsen, født i Fjøsvika 19/2-1845.
5. Kari Johnsdatter, født i Fjøsvika 5/6-1847. Fikk 2/4-1884 sønnen *Anders*. Barnefar var omreisende arbeider Asgrim Larsen fra Hallingdal, født 1862
Og fra 2. ekteskap:
  6. Anton Johnsen, født i Vikereie 23/4-1856.

Fossholm var i tidsrommet 1849-1870 gjenstand for diverse salg, fradelinger og fraflytninger. Oversikt over dette er noe komplisert, så foreløpig avslutter vi historien om Fossholm her.

Idag er det tre Fossholm-gårder, det er bnr. 5, Fossholm, bnr. 8, Søndre Fossholm, og bnr. 9, Strand. Opplysninger om disse gårdenes senere historie finnes i «Norske Gårdbruks».

Ragnvald Lien:

Vågård-slekta på Bertelsplassen under Nøkleby

Øverst i Heradsbygda og ytterst i Soknedalen ligger Nøkleby (gårdnummer 59). Til Nøkleby hørte flere bruk som er utskilt som egne eiendommer. To «plasser» har mannsnavn som første ledd - Karlsplassen (bruksnummer 12) og Bertelsplassen (bruksnummer 5). De to var sikkert en gang husmannsplasser, men ble tidlig selveie. Bertelsplassen grenser i øst mot Bjørnerud som er utskilt fra Halsteinrud.

Det er brukt to forskjellige navn på bruksnummer 5: På kart fra forrige århundre (1825 og 1846) og Økonomisk kartverk fra 1971 skrives Bertelsplassen, men på gradteigskart fra begynnelsen av dette århundret og topografisk kart fra slutten av århundret er navnet Vågård. I Norske GårdssBruk er også oppført to forskjellige navn: Bertelsplassen (Vågård) i 1948- og Vågård i 1990-utgaven. Konklusjon: Det opprinnelige navnet Bertelsplassen har etterhvert blitt avløst av slektsnavnet Vågård.

Da jeg var i ferd med å avslutte dette arbeidet, ble jeg kjent med at Opsahl (1962) hadde arbeidet med samme slekta. Hans opplysninger er derfor brukt for å komplettere framstillingen. Han nevner blant annet at Waagaardfamilien fra Vågård i Haug reiste rettssak om bruk av slektsnavnet på Bertelsplassen, men de tapte.

Bertelsplassen skiller ut fra Nøkleby

I skjøte fra 09.02.1825 er Elling Christophersen Nøkleby oppført som selger til kjøper Petter Olsen Waagaard som var eier og bruker helt fram til 1862. 1825 var sannelig et begivenhetsrikt år for Petter da han også giftet seg og fikk en arving til Bertelsplassen.

Den 28.08.1825 ble det inngått ekteskap mellom furér Peter Olsen Nærstadeie, 31 år, og tjenestepike Inger Ellingsdatter i Nærstad, 27 år. Furér var den laveste underoffisersgraden, vanligvis administrasjonsoffiser ved kompani. Forloverne hadde også militære grader: Sersjant Christian Aas og korporal Lars Tollefsen, Hønefoss.

02.10.1825 får underoffiser Peter Olsen Nærstadeie og Inger Ellingsdatter sønnen Ole. Fadderne er alle fra Nærstad og det er vanskelig å tyde tilknytning til Petter og Ingars forfedre. Petters familie, som jeg skal behandle seinere i artikkelen, er på plassen Dæla under Nærstad i 1815. Først til etterkommere av Petter og Inger:

1. **Petter Olsen Waagaard** (1794 - 1863) g. 1825 m. **Inger Ellingsdatter** (1798 - 1874)
hadde barna:

2. a. **Ole Pettersen Waagaard** (1825 - 1902). Ole ble neste bruker på Bertelsplassen. Han drev ellers med varetransport fra Hønefoss og oppover Soknedalen i følge Opsahl (1962). Bosted ved fødselen er sannsynligvis fortsatt Nærstad, men familien flytter til Bertelsplassen, for vi finner i kirkeboka:

2. b. **Elen Marthea** (1828 - 1915) med bosted Nøklebyeiet. Faren er nå sersjant. Faddere er Anders Nøkleby og folk fra nabogarden Bjørnerud. Elen Marthea med dobbeltnavn er oppkalt etter begge bestemødrene. Vi finner igjen Matea Pedersdatter

som gardbrukerkone på Heggen i 1865. Hun giftet seg i 1852 med Peter Mikkelsen Karlslassen (1823 - 1890). Han hadde kjøpt og var gardbruker på nordre Heggen fram til han døde. De hadde sju barn, det eldste giftet seg med Ole Amundsen Jonsrud.

2. c. Elling f. 1832 dør samme år.

2. d. Anne f. 1834. Faddere: Helle Ellingsdatter, Maria Wexsal, Gulbrand Bjørnerud, Christopher Iversen Wexsal, Anders Ellingsen Wexsal.

Kort om fadderne: Helle er søster til ovennevnte Anders Nøkleby og gift med Knut Karlslassen, Christopher er sønn til Maria Wexsal fra hennes andre ekteskap, Gulbrand eier Bjørnerud på det tidspunktet mens Anders Ellingsen er barnets onkel og gift med Maria Wexsal i hennes tredje ekteskap.

Ved konfirmasjonen i 1848 kalles hun Anne Pettersdatter Nøklebye (også Vaagaard). Foreldrene er oppført som Petter Olsen Vaagaard og Inger Ellingsdatter Nøklebye. I 1865 er Anne Petersdatter ført opp som tjenestepike på Halsteinrud. Hun utvandret til USA, giftet seg der og omkom i en snøstorm da hun skulle møte sin datter på veg hjem fra skolen.

2. e. (Johan) Elling (1836 - 1892). Fortsatt skrives foreldrene sersjant Petter Olsen og Inger Ellingsdatter *Nøklebyeie* selv om de vitterlig er selveiere. Faddere: Ingeborg Iversdatter Haldumseie, Marthe Iversdatter Nøklebye, Anne Reiersdatter Pladsen, Ole Hansen Haldumseie, Petter Helgesen Nøklebye. Ved konfirmasjonen i 1851 er Elling skrevet inn som Johan Elling Pettersen Nøklebye og foreldrene Petter Olsen Vaagaard og Inger Ellingsdatter. Elling giftet seg med Gunil Mary Jakobsdatter Kjensrud (1852 - 1920) fra Hedalen. De hadde seks barn som alle var født i USA. Elling drev som maler fram til han døde i USA.

2. f. Karen (1841 - 1930) giftet seg i 1864 med skoleholder Nils Olsen Langbråten (1836 - 1908). De eide en del av Fonkalsrud som de kalte Lieng, fra 1867. Nils Langbråten var lærer i Heggen og Fonkalsrud kretser fra 1858 til 1882 og deretter i Fonkalsrud krets fram til sin død. I 1914 ble det bygd ny skole på Borglund. Dataene om Nils Langbråten og skolekretsene er fra Steinhamar (1914).

Karen og Nils hadde 13 barn i følge Opsahl (1962), deriblant: Nikolai Lieng (1876 - 1940) som var lærer etter faren fra 1908 - 1913 og deretter redaktør og Inga Lieng Kolbjørnrud (1886 - 1951) som var lærer ved Borglund skole (1920 - 1945). Inga ble g. m. Oskar Kolbjørnrud og hadde nedre Fonkalsrud fra 1930.

Inger Ellingsdatter og to av hennes barn er registrert i folketellingen i 1865 under Bertelspladsen:

Ole Petersen	Husfader	Alder:	Ugift	Gaardbruger og Selveier
Inger Ellingsdatter	Føderaadskone	68	Enke	
Elling Petersen	Hendes Søn	30	Ugift	Maler
Berte Jestsdatter	Tjenestepige	22	Ugift	

Faren Petter Olsen solgte Bertelsplassen i 1862 til den yngste sønnen Elling som ett år seinere selger den til broren Ole. Grunnen er sannsynligvis at Elling utvandrer i følge Opsahl (1962).

Ole Pettersen Vaagaard gifter seg i 1868 med Karen Torstensdatter (1839 - 1927) fra Lunner på Hadeland. Forlovere: Svogeten Nils Langbraaten og broren Elling Pettersen, kausjonister: Svogeten Petter Mikkelsen Heggen og onkelen Anders Ellingsen Vexal. Forklaringen på at de samme begrepene forlover og kausjonist brukes om hverandre, må være at kildene er forskjellige: Henholdsvis klokkerboka og kirkeboka. Dersom de er ført til forskjellig tid, kan det forklare hvorfor personnavnene også er forskjellige. Karen og Ole får følgende barn:

3. a. Petter Olsen Waagaard (1868-1919) var malermester. Han malte langs Bergensbanen og førte opp Landmandskontoret. G. 1892 m. Thea Marie Andersson (1871-1967) datter av murer Johan Fredrik Anderson (1841-1898) og Maren Oline Anderson (1842-1920). Petter døde tidlig og Thea giftet seg på nytt Jensrud.

3. b. Ida Olsdatter Vaagaard (1869-1954) giftet seg med Syver Johnsen Støveren (1875-1955) på gården Bente-Støveren på Veme. Sønnen Rolf Otto overtok gården i 1930, men solgte den og flyttet til Hønefoss.

3. c. Carl Juul Olsen Waagaard (1871 - 1940) var malermester. Han slo seg ned i Oslo og ble eier av flere eiendommer der. G. m. Helga Thingelstad fra Modum. De hadde fem barn: Birgit, Gerd, Anne, Ingrid og Carl.

3. d. Emil Hjalmar Olsen Waagaard (1873 - 1938) g. m. Gunhild Olsdatter Haukedalen (1876 - 1905). Emil og Gunhild bodde på Bertelsplassen der Gunhild døde av tuberkulose (tæring). De hadde følgende barn:

- 4. a. Ole Hjalmar f.1899**
- 4. b. Martha Solveig f. 1900**
- 4. c. Peter f. 1902**
- 4. d. Karen Birgitte f. 1905**

Emil giftet seg på nytt med jordmor Ingeborg Antonie Martinsen (1879 - 1963) fra Oslo. De bevitner at de vil inngå ekteskap og opprette særeie i 1908 i forbindelse med at Bertelsplassen ble kjøpt i Ingeborgs navn samme år. Hun var imidlertid forpliktet til å bo nærmere Haug siden hun var distriktsjordmor der fra 1907. Heller ingen andre av Emils søsken overtok garden og den ble solgt ut av slekta i Emils navn i 1911. Emil og Ingeborg bodde første i Hønengaten 1 (Riddergården), deretter i Torvgt. 4 og flyttet seinere til Parkgata 4 i Hønefoss. Emil drev som bygningsmaler og med oppdrett av griser som ble slaktet og solgt i butikken til Ingeborg. Ved siden av jordmorpraksisen drev hun en kjøttbutikk i Nordre Torv 6.

3. e. Elling Olsen Waagaard (1875 - 1935) g. m. Olava Støveren (1872 - 1947). De bosatte seg på Ellingrud, Skarnes og fikk en sønn, Sverre f. 1900. Sverre overtok seinere Ellingrud. Han hadde to barn.

Byfolk

Barn av Ole Pettersen Waagaard har fortsatt etterkommere i Hønefoss:

3. a. Petter Olsen Waagaard og Thea Marie Anderson er i folketellingen i 1900 ført opp som bosatt i Læhrens gård på Nesbakken, Jevnaker. De hadde følgende barn (Ole er ikke med i folketellingen!):

4. a. Ole døde som sju-åring

4. b. Marie Kristine Pettersdatter Waagaard (1895-1978)

5. a. Ole Johan Waagaard f. 1942 g. m. Bente Kari Kjelstad. Ole Johan ble adoptert av Maja.

4. c. Agnes Pettersdatter Waagaard (1897 - 1979) g. m. Harald Gudim (1891 - 1977) fra Rakkestad. Barn:

5. a. Sverre Egil Gudim f. 1924 g. m. Solveig Karoline f. Hagen (1924 - 1999). Barn:

6. a. Ragnhild Gudim f. 1952 g. m. Kjell Hermansen. Barn:

7. a. Arne f. 1980

7. b. Janne f. 1983

6. b. Ivar Gudim f. 1956 g. m. Mona f. Johnsrud. Barn:

7. a. Monica f. 1983

7. b. Harald f. 1990

3. b. Ida Olsdatter Waagaard og Syver Støveren får sønnen:

4. a. Rolf O. Støveren f. 1906 g. 1934 m. Kristine Hermansen. Barn:

5. a. Kjell Sverre Støveren f. 1935 g. m. Anne Lise. Barn:

6. a. Ann Cathrine

6. b. Dag Roger

6. c. Monica

5. b. Aud Irene f. 1938

4. b. Magne Støveren f. 1935 ble adoptert.

3. d. Emil Hjalmar Olsen Waagaard og Gunhild Olsdatter Haukedalen

4. a. Ole Hjalmar Waagaard (1899 - 1976) g. m. Fredrikke Olivia Pedersen. Barn:

5. a. Hans Egil Waagaard f. 1925 g. m. Ruth Engebretsen. Barn:

6. a. Per Waagaard f. 1953

S. m. 1 Ann Skadsdammen. Barn:

7. a. Ulrik Skadsdammen Waagaard f. 1986

S. m. 2 Anne Gry Lilleeide f. 1967. Barn:

7. b. Mari Lilleeide Waagaard f. 1999

6. b. Randi Waagaard f. 1955 g. m. Tormod Halvorsen

7. a. Rikke Waagaard Halvorsen f. 1985

7. b. Nikoline Waagaard Halvorsen f. 1988

4. b. Martha Solveig Waagaard (1900 - 1994) g. m. Vidar Espe. Barn:

5.a. Ivar Knut Emil Espe (1927 - 1997) g. m. Gudrun Asbjørnsdatter Taugbøl. Barn:

6. a. Erik Vidar Espe f. 1960 g. m. Beate Elise Engmark.
Barn:

7. a. Emil Knut Espe f. 1983

7. b. Morten Erling Espe f. 1985

7. c. Stine Marie Espe f. 1988

7. d. Asbjørn Espe f. 1994

6. b. Stein Espe f. 1964 g. m. Bente Gulbrandsen. Barn:

7. a. Lise Espe f. 1988

7. b. Lars Espe f. 1991

5.b. Bjørg f. 1929 g. m. Finn Røgeberg

6. a. Kjersti Røgeberg f. 1960

6. b. Bjørn Røgeberg

4. c. Peter Waagaard (1902 - 1982) g. m. Barbara Hauge, Skreia.

**4. d. Karen Birgitte Waagaard (1905 - 1997) g. m. Einar Bech,
Kongsberg. Barn:**

5. a. Audun

5. b. Haavard

Petter Olsen Waagaard kom fra Vågårdseie i Haug sokn

I 1801-tellingen finnes følgende husholdning under Waagaard i Houg Annex:

Ole Monsen	Mand	32	Begges 1te Ægteskab	Huusmand
Marta Pedersdatter	Hans Kone	37	Begges 1te Ægteskab	
<u>Petter Olsen</u>	Deres Børn	7		
Mons Olsen	Deres Børn	5		
Kari Olsdatter	Deres Børn	3		
Kari Olsdatter		67	Enke 1te Gang	Inderste
Jens Pettersen		20		Skomager

Ole Monsen Enger ble trolovet i Norderhov kirke 11.07.1793 med Marthe Pedersdatter Waagaardseie. Kausjonsmenn var Elling Waagaard og Ole Nielsen Norjordet. Elling er bonde på Waagaard og Ole Nielsen husmann på Nærstad i 1801. Vielsen mellom Ole og Marthe skjedde samme år (10.10.1793). Ole Monsen er underjeger, en militær tittel knyttet til jegeravdelingene som ble opprettet på slutten av 1700-tallet. Opsahl (1962) skriver at Ole er overført til Det Kongelige Norske Jegerkorps i 1790. Marthe Pedersdatter (d. 1802) var fra Moen eller Sørflaten som denne husmannsplassen under Vågård heter. Marthes foreldre bor der også under ekstraskatten i 1772. Ole og Marthe hadde følgende barn:

1. a. Petter døpt 31.08.1794 med faddere: Anders Halbakken, Lucas Monsen Weien, Ole Høgfos og hustru Kari, Mari Ellingsdatter Waagaard og Aase Joensdatter Waagaard. Familien bor i Waagaardseie og som vanlig er fadderne en blanding av naboer og slekt. Halbakken og Høgfos er husmannsplasser under Nærstad. Mari er datter til Elling Waagaard og Aase Joensdatter er sannsynligvis tjenestejente på garden. Hun finnes som tjenestejente på Nærstad i 1801.

Lucas Monsen Weien er bror til Ole Monsen Waagaardseie. Lucas har flyttet over på den andre siden av fossen i 1801, da står han oppført under Hønen som huusmand, saugdreng og national soldat. Foreldrene bor under Skagnes i 1801: Mons Gulbrandsen husmann 65 år og Marit Lucasdatter husmannskone 63 år.

Familien til Mons og Marit er grundigere behandlet av Solberg (1995) da Marit Lucasdatter tilhører Ringerudslekta. De giftet seg i 1755, hadde ti barn og det femte i rekken er Ole Monsen dpt. 1765 med bosted Gryte og konfirmert 1784 med bosted Rinna.

Slekta til Mons (1731 - 1813) stammer fra Haugsrud i Begnadalen og går via Haugerud (Rødningssand) i Ådal i følge Opsahl (1962).

1.b. Mons døpt 16.10.1796 i Haug med faddere: Hans Hansen, Hofseie, Helge Ellingsen Waagaard, Peder Bersvendsen Nærstadeie og kone Mari, Ingeborg Helgesdatter Nærstadeie og Inger Joensdatter Nærstadeie. Mons var død ved skiftet etter Marthe i 1804.

1.c. Kari født 1798 ble konfirmert i 1814.

1.d. Mari født 1800 ble konfirmert i 1815.

Kom Inger Ellingsdatter fra Røsby i Lunder?

Den eneste Inger Ellingsdatter som passer i Nordrehoug i 1801 er ført under nordre Røsby i Lunder:

Elling Andersen	Huusbонde	Alder: 57	Begges 1te ægteskab Bonde og gaardbeb.
Eli Christophersdtr.	Hans kone	47	Begges 1te ægteskab
Anders Ellingsen	Deres børn	21	
Kari Ellingsdatter	Deres børn	20	
Christopher Ellingsen	Deres børn	17	
Helge Ellingsen	Deres børn	12	
<u>Inger Ellingsdatter</u>	Deres børn	3	
Frideric Anunsen		84	Enkemand 1te gang Føderaadsmand

Elling Andersen (1743 - 1809) er sønn av Anders Helgesen Lundesgård (død 1750) og Åse Ellingsdatter Hjelmerud (1708 - 1791). Ved skifte etter Anders Helgesen i 1751 fikk enken Åse gården Røsby, som mannen hadde kjøpt i 1739, og flyttet dit med sine seks barn. Åse Ellingsdatter giftet seg igjen med Frick Anunsen Lundesgård i følge Bjørke (udatert). Frideric Anunsen fra 1801-tellingen er altså Inger Ellingsdatters stefarfars. Anders Ellingsen kjøper nordre Røsby med plassen Tuftin av sin mor og søsknen i 1810 etter taksten 1200 riksdaler.

Eli (Ellen) Christophersdatter er fra Tveita, nabogarden til Nøkleby. Hun var datter av Christofer Olsen Tveten (1725 - 1813) og Ingrid Ellingsdatter Hjelmerud som giftet seg i 1754. Det tyder på at Eli er den førstefødte, mens de yngre brødre Elling og Ole også når voksen alder. Elling Christofersen gifter seg i 1789 med Rønnaug Olsdatter - enken på Nøkleby, mens Ole Christofersen (1763 - 1822) var sersjant og gardbruker på Sætrang. Informasjonene er fra Lagesen (1935).

Vi finner Inger innskrevet som døpt i kirkeboka 01.01.1799. Hun må altså være født i 1798. Foreldrene er søskenhjørne da begge deres mødre er fra Hjelmerud. Broren Anders Ellingsen Røsbye (1780 - 1870) gifter seg i 1817 med Anne Maria Christophersdatter Wexhall. De er begge 36 år og det er Anne Marias tredje ekteskap. Han overlevde henne og var i mange år livørsmann på Wexhal.

Etterskrift

Dagens slekt på Bertelsplassen stammer fra Elling Helgesen Vågårdeie f. ca. 1829 i Soknedalen og Maren Gulbrandsdatter Nærstadeie f. 1833. De forpaktet Marigaard i 1865 og 1875, men bodde på Gulsplassen i Ådal i 1900. Av de 8 barn var det fjerde:

I. Henrik Ellingsen Gulsplassen f. på Marigaard i 1861, kjøpte Bertelsplassen i 1911. Henrik Ellingsen giftet seg i 1895 med Karine Ankersdatter Engebråten f. 1875. Henrik og Karine tok navnet Gulsplassen siden hans foreldre bodde der i 1900. Barna tok navnet Skollerud da Henrik, Karine og barna bodde der i 1900. Henrik er oppført som tømmerhugger (inderst). Henrik og Karine fikk følgende barn:

II. a. Elling Skollerud (1896 - 1983) var bestyrer av Arbeidskontoret i Hønefoss. Han var ugift og bodde på gården.

II. b. Gudbrand Skollerud f. 1897 var gift og bodde på Billingstad ved Oslo. Han har en sønn: Jon.

II. c. Maren Skollerud (1899 - 1990) var ugift og overtok gården i 1959.

II. d. Marie f. ca. 1901 - døde ca. 6 år gammel.

II. e. Marie Skollerud (1907 - 1992) var gift med Jens Jensen (1912 - 1985). De bodde ved Veien og Jens drev lastebiltransport. Barn:

III. a. Tor Henrik Jensen f. 1941 g. 1965 m. Randi Juvet f. 1940 i Eggedal. Han overtok Bertelsplassen etter sin mors søster i 1974, men bor ved Veien. Barn:

IV. a. Steffen Jensen f. 1966 g. m. Laila Ranum f. 1966 i Trondheim.

V. a. Henning Ranum Jensen f. 1987

V. b. Kenneth Ranum Jensen f. 1988

III. b. Knut Jensen f. 1943 bor ved Hønefoss gift med Kari Smith f. 1944. Barn:

IV. a. Geir Morten Jensen f. 1967 s. m. Monica Rogne f. 1969.
Barn:

V. a. Stine Rogne Jensen f. 1988

V. b. Espen Rogne Jensen f. 1994

III. c. Sven Odd Jensen f. 1949 g. m. Aud T. Steinsæter f. 1950. De bor ved Hønefoss og har ett barn:

IV. a. Gry Steinsæter Jensen f. 1969

Litteratur:

Arbeidet med denne oversikten over Waagard-slekta bygger blant annet på Egil Waagaards opptegnelser. For behandlingen av dagens slekt på Vågård har jeg hatt stor nytte av Ellef Ellefsens notater. Jeg takker begge for velvillig tilgang til materialet. Ved siden av medlemmer av slekta takkes spesielt Thorleif Solberg for hjelp med artikkelen.

Ellers vises det i teksten til:

Bjørke, E. (udatert): *Nordre Røsby*: 2 håndskrevne s.

Folketellinger 1801, 1865 og 1900 tatt ut fra Internett.

Kirkebok for Norderhov

Lagesen, A., 1935: *Ringerikske slekter. III. Slekt fra Norderhov hovedsogn*.

Opsahl, O. K., 1962: *Brede Seil over Nordsjø gaar - N. C. P. sine aner får*. 20 s.

Solberg, Th., 1995: Ringerud. *Hringariki* 5(2): 13 - 31.

Steinhamar, A. (red.), 1914: *Norderhov. En fremstilling av herredets utvikling til 1914*.

Ole E. Yttri:

En slektskrets fra Enger og Hollen i Modum - med forbindelse til Jørgen Moes slekt.

I Hringariki for juni 1997 har Thorleif Solberg en artikkel om Jørgen Moes slekt, hvor han blant annet setter opp en slektstavle som inneholder Jørgen Moes tippoldeforeldre Jørgen Jensen Moe (1682-1755) og hans kone Eli Madsdatter.

Eli Madsdatters foreldre og besteforeldre på farssiden er ikke funnet. Vi skal til Hollen i Modum, et sted som formelt lå under gården Enger. Dette stedet lå nede ved Drammenselva, ikke så langt fra dagens tettsted på Åmot i Modum, trolig litt nedenfor. Jeg kjenner imidlertid ikke den helt nøyaktige plasseringen. På Hollen bodde det flere håndverkere.

1.generasjon:

En av dem som bodde i Hollen var Elling Gunbjørnsson Snicker. Ved manntallet i 1666 blir alderen hans oppgitt til 63 år. Det var skifte etter ham 26.10.1677, og nettoverdiene i boet var på ca 300 riksdaler. Han hadde vært gift med Maren Bertelsdotter, som det var skifte etter 5.4.1695. Elling og Maren etterlot seg følgende barn:

1. Nils Ellingsson, som var død før faren, og som hadde 3 barn
2. Gunder Ellingsson, som også var død før faren, og hadde etterlatt seg 1 barn.
3. Mads Ellingsson. Se neste generasjon
4. Karen Ellingsdotter.

2.generasjon:

Mads Ellingsson var den eneste av sonnene som bodde i Hollen ved manntallet i 1666. Hans alder ble da oppgitt til 12 år. Navnkombinasjonen Mads Ellingsson er relativt uvanlig, det er derfor rimelig å anta at det er samme person Mads Ellingsson som ifølge Modum bygdebok var bruker på Jaren fra 1675 til 1680, som var bruker på Spone fra 1680 til 1684, og som i en periode omkring 1687 var bruker på Holo. Spone kom han til da han i sitt annet ekteskap ble gift med enka etter sorenskriver Søren Bentsson. Anne Jensdotter, Mads Ellingssons kvinne, ble gravlagt i Heggen kirke 27.juni 1724, 70 år gammel. Mads Ellingsson ble gravlagt i Heggen kirke 28.februar 1725, og hans alder ble oppgitt nøyaktig på dagen: 78 år, 4 måneder og 11 dager gammel. Siden alderen er oppgitt så nøyaktig, er det vel grunn til å tro at alderen ved manntallet i 1666 er oppgitt noe for lavt.

Det var skifte etter Mads Ellingsson på Hollen i Modum fra 17/3-1725. Nettoverdiene i boet var på 474 riksdaler, og det er nevnt en del solv, pluss 5 bøker. Mads hadde første gang vært gift med Anne Halvorsdotter, og annen gang med Anne Jensdotter, enke etter sorenskriver Søren Bendtsson. I første ekteskap med Anne Halvorsdotter hadde Mads 2 barn:

1. Nils Madsson, bosatt på Bragernes ved skiftet etter faren.
2. Maren Madsdotter, gift med Syver Davidsson Hole. (Hole gård i Modum).

I annet ekteskap med Anne Jensdotter hadde Mads 6 barn:

3. Søren Madsson.
4. Eli Madsdotter, gift med Jørgen Jensson og bosatt på Moe gård i Hole på Ringerike. (Se Hringariki nr 1 1997 for å følge denne slekten videre, eller eventuelt Lagesens «Ringerikske slekter»).
5. Anne Maria Madsdotter, gift med Ole Syversson Enger. Se neste generasjon.
6. Cathrine Madsdotter, gift med Nils Paulsson og bosatt på Vestfossen i Eiker.
7. Annicken Madsdotter, som ved skiftet etter faren var ugift, og i tjeneste i Enebakk.
8. Maren Madsdotter, gift med Gustavus Wilhelm Credz.

Av andre personer nevnt i skiftet, er Anne Jensdotters sønn fra 1.ektaskap, Truls Sørensson. Anne Jensdotter må forøvrig ha vært Søren Bendtssons annen kone. Ved manntallet i 1666 er nemlig Søren oppført på Spone med hele 5 sønner i alderen 21-3 år.

3.generasjon:

Anne Maria Madsdotter ble gift med Ole Syversson Enger. De var gårdbrukere på Enger i Modum, hvor de overtok etter Oles foreldre, Syver Hansson Enger og hans kone Berte Gundersdotter. (Syver hadde vært gift med Berte i 66 år da han døde i 1736, 95 år gammel, alt ifølge kirkeboka.) Syver var bruker både på Enger og på Jøslien i Finnemarka, det samme var Gunder Bertelsson Enger en del år tidligere. Det er vel derfor ikke urimelig å anta at han var Syvers svigerfar. Ved manntallet 1666 er Gunder bruker på Borkebu i Finnemarka. Det at Maren Bertelsdotter i Hollen (se 1 generasjon) også hadde en sonn som hette Gunder, gjør at jeg har stilt meg spørsmålet om hvorvidt Gunder Bertelsson og Maren-Bertelsdotter kan ha vært sosken. Foreløpig har jeg ingen konkrete kildeopplysninger som kan underbygge dette. Uansett om det er slektskap eller ei, Gunder var i hvert fall i konflikt med Marens sonn Mads Ellingsson i 1687. Denne historien er hentet fra Modum bygdebok: I 1687 ble Mads Ellingsson på Holo stevnet av Gunder Bertelsson Enger, fordi Mads sine griser året i forveien hadde ødelagt jordene på Enger like for slatten. Mads Ellingsson ble domt til å betale 2 rdl for den skaden som var påført Gunders jorder, mens Gunder ble domt til å betale 5 rdl for å ha slatt i hjel to av Mads sine griser. - Hvorvidt denne historien tyder på slektskap eller ei vil jeg ikke ta stilling til. Men dersom Gunder og Maren var sosken, innebærer det også at Ole Syversson Enger og Anna Maria Madsdotter var tremenninger.

Det var skifte etter Ole Syversson Enger 29/4-1750. Nettoverdiene i boet var på 289 rd. Ole og Anne Maria hadde følgende barn:

1. Hans Olsson, som var dod, og hadde etterlatt seg 2 døtre
2. Søren Olsson.
3. Claus Olsson.
4. Niels Olsson. Se neste generasjon på Enger.
5. Trine Olsdotter, gift med Amund Madsson.
6. Anne Olsdotter, gift med Hans Hansson.

4.generasjon:

Niels Olsson Enger ble født 1723, og giftet seg 19/7-1752 med «Jomfru Maren Carine Green fra Sigdal». Maren Carine var født på Skirbekk i Modum i mai 1732, og var datter av kaptein Niels Johannesson Kolsrud, som opprinnelig var fra Kaldaker i Modum, og hans kone Anne Olsdatter Green fra Sigdal. Se bygdeboka for Sigdal! Niels Olsson Enger døde etter bare om lag 4 års ekteskap, og ble gravlagt 9. søndag etter pinse i 1756, bare 33 1/4 år gammel. På skiftet som ble avholdt 18/5-1757 var det nettoverdier for 308 riksdaler. Han eide forøvrig jord i Søndre Jøslien på Finnemarka i Modum, og dette var trolig jord som hadde fulgt slekta fra Gunder Bertelsson Enger. Niels og Maren Carine fikk 2 barn nevnt på skiftet:

1. Karen Nielssdatter, født 6/5-1753.
2. Niels Nielsson, 2 år i 1757.

Enken Maren Carine Green ble gift igjen 27/7-1758 med enkemann Ole Danielson Hervik. Den 27/8-1773 var det skifte på Hervik etter Maren Carine (Massi) Kolsrud. Av barna fra 1.ekteskap var nå sønnen Niels Nielsson 18 år, mens datteren Karen var gift med Bjørn Clemetsen Askheim. Fra 2.ekteskap hadde hun barna:

1. Daniel Olsson, 14 år.
2. Niels Olsson, 11 år.
3. Anne Olsdotter, 8 år, døde etter moren.

Maren Carines annen mann kom fra Tveten, og var sonn av Daniel Olsson Tveten i hans 2.ekteskap med Kirsti Rolvsdatter fra Svendby. Dermed var han en av en slekt som trolig kan føres tilbake til Hole på 2 måter. Kirsti Rolvsdatter var datter av Rolv Jonsson Svendby og Sigri Rolvsdatter fra Kimmerud. Rolv Jonsson Svendby skal ifølge aldersoppgaver være født ca 1662, og den eneste Rolv Jonsson som passer inn ifølge manntallet 1666, er da bosatt på Søhol i Hole og sønn av Jon Rolvsson Søhol. Han skulle være vel kjent for leserne etter Thorleif Solbergs artikkel i Hringariki nr 1 1998. Sigri Rolvsdatter fra Kimmerud var datter av Rolv Guttormsson Kimmerud, fra By i Hole, og hans kone Ragnhild Gudbrandsdotter fra Ask. Se Thorleif Solbergs artikkel i Hringariki nr 2 1995.

Kilder:

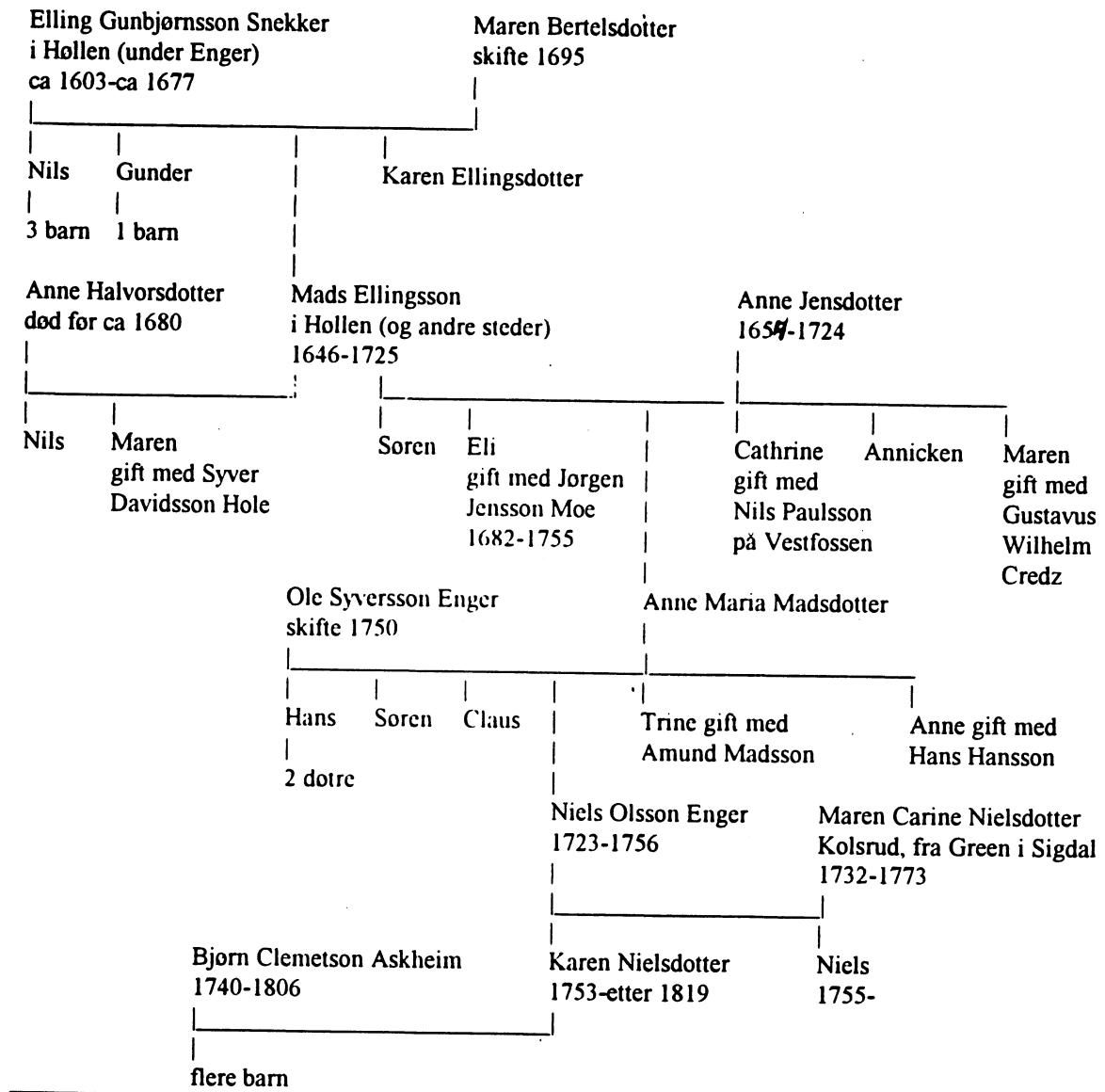
Skifsteregister for Modum, Eiker og Sigdal, Statsarkivet i Buskerud.

Kirkebok for Modum.

Manntallet 1666, internettutgaven.

Bygdebøkene for Modum og for Sigdal.

Tidligere utgaver av Hringariki

Jon Rolvsson fra Søhol
på Drolsum og på Pilterud
ca 1627-ca 1710

Rolv Jonsson Svendby
1662-1748

Sigri Rolvsdotter fra Kimmerud
1653-1725

Anders Rolvsson Svendby
død 1720
gift med Lucie Olsdotter
fra Øverbye

1 datter

Kirsti Rolvsdotter fra Svendby
skifte 1775

Daniel Olsson Tveten
skifte 1741

6 andre barn

Ole Danielsson Hervig
enkemann

Maren Carine Nielsdotter Kolsrud
enke etter Niels Olsson Enger

Daniel
ca 1759-

Niels
ca 1762-

Anne
ca 1765-1773

Thorleif Solberg:

OM BARONER FRA RINGERIKE.

I august i år mottok jeg et brev fra et medlem av en dansk slekt Thornberg, hvis første kjente stamfar innvandret til Danmark fra Skåne i 1798.

I brevet skriver hun: "Som barn sagde min fader tit, at vi skulle huske på, at vi stammede fra de norske vikinger og jarlen av Tønsberg. Som barn syntes jeg det lød vældig spændende. Som voksen har jeg undret mig over, hvor denne overlevering stammede fra - for vi var jo en ganske almindelig dansk familie.

Dette har så bragt os til gården Tanberg - tidligere Tornberg. Vi ved at der i ca 1250 boede en Alff Af Thornberg, der hvor Tanberg nu ligger. Men herefter forsvinder navnet Thornberg. Hvor bliver Thornbergerne av?"

Ja, det er sagasus over Ringerike. Her levde stormenn og høvdinger i gammel tid. Vi leser om Ingmar Sveinsson av Ask, som i 1134 falt i slaget på Fyrileiv i Båhuslen som kong Harald Gilles mann. Vi hører om baglerhøvdingene Benedikt av Gomnes og Philippus av Veien.

Mest berømte av alle er nok Tanbergmennene. Den første av dem var lendmannen Alv av Thornberg, som i 1221 ble gift med Ingebjørg Bårdsdatter fra Rein i Trøndelag, søster til hertug Skule.

Sønnen Erling Alvsson inntok også en fremtredende plass i rikspolitikken, nær beslektet med kongefamilien som han var. Han var en av kong Magnus Lagabøters fremste menn og ble sysselmann i Borgarsyssel.

Hr. Erlings sønn, hr. Alv Erlingsson, var ridder og den første (og siste) av Tanbergmennene som ble benevnt baron. Lendmann ble kalt baroner etter 1277, og hr. Alv fikk nok tittelen straks etter faren døde i 1283. Dronning Ingebjørg, datter av kong Erik Plogpenning i Danmark, ble enke da kong Magnus Lagabøter døde i 1280. Det ble strid om arven etter hennes far, og hr. Alv sluttet seg til henne for å hjelpe henne med

å få arven utlevert. I den forbindelse drev han nærmest sjørøvervirksomhet i stor stil, både mot danskene og mot hanseatene. Han fikk tittelen jarl og bygde seg en borg på Isegran i Glomma. Men da han drepte hertug Håkons hovedsmann, ble hanlyst fredlös og måtte rømme til Sverige. I 1290 ble han tatt til fange av danskene og som straff lagt på steile og hjul. Han var da 40 år gammel.

På grunn av sin virksomhet har nok hr. Alv neppe noen gang bodd på Tanberg. Men han var en av Tanbergmennene og dermed også ringeriking.

På folkemunne og i folkeviser ble hr. Alv eller Minder Alv ikke betraktet som en sjørøver, heller som en eventyrer og helt.

En dansk folkevise fra "Danmarks gamle folkeviser", samlet av Svend Grundtvig, forteller om Mindre Alv:

Herr Alff hand er en ædling,
baade til Steffne oc til Ting.

Omkved. Kiende I Alff?

Herr Alff hand lader en Snecke bo.
Hand vil baade reuffe oc ro.

Herr Alff hand lade de Snecker giøre,
hand vil en Sørøffuere være.

Hand screff Kreditzen paa den sand,
oc saa sprang hand i fremmer Staffn.

Alff hand staar i fremmed Staffn,
hand seer de Kogge for Kiøbenhaffn.

Allf hand seer vdi Søen saa vide,
hand veed de stie, som Skibene monne skride.

"Hisset seer ieg de Kogge ni,
de bliuffer mit Gods, som der er vdi."

Hand sette sig alne i Bod,
oc saa roer hand de Kogger imod.

"Vel mødt, vel mødt, raske Hoffmend!
huor ville i vdi Haffnen ind?"

"Wi seyle oss den Haffn ind,
som wi kunde genisten Herr Alff finde."

"Huad ville i da giuffe den Mand,
som eder Herr Alff vise kand?"

"Wi ville giuffe hannem Guld oc self,
Pendine saa mange, hand hauffe vil.

At Gauffe oc Skenck skal hand ey lede,
Snecken met al sin gantske rede."

"Kiære Hoffmend, huad ville i Alff giøre,
om i kunde hannem opsiørie?"

"Hans Suenne dem ville wi hugge oc slaa,
hannem legge wi selff den Bolten paa."

"Her skulle i mig, Minder Alff, finde,
saa lidet Seyr i af mig vinde.

Vel op, vel op, i raske Drenge!
i hugge sønder baade Tow oc Strenge!"

Herr Alff hand hug, til hand vaar mod,
hand stod i Femtan Ridders Blod.

Saa tog hand alle de Kogger ni,
oc seylde der mit til Danmarc fri.

Oc der kom Tidende til Rostock ind,
der blegnet saa manget it Rosens kind.

Der græder Encker, oc der græder Børn,
dem haffde giort fattig denne skadelige Ørn.

Dog de maatte lide denne harm oc meen,
deris Bøn falt icke paa Stock eller Steen.
Kiende i Alff?

Vi må hoppe mange år fram i tid, helt til 1729, før vi støter på baron nr.2 fra Ringerike.

I mitt arbeid med tingbøkene for Ringerike fant jeg i Tingbok nr.51, side 295a dette:

På høsttinget for Norderhov i 1729 fremsto Hans Christophersen Heen og meddelte, at han hadde fått den sorgelige underretning, at hans bror baron Povel Heen var avgått ved døden, ifølge brev fra hans havte tjener, Niels Olsen Ramløse, dat.20.sept. 1729. Og at avdøde hadde testamentert ham i særdeleshed 4 medaljer samt en Christian Qvarti Bibel. Avdøde hadde ingen livsarvinger.

Det forekommer også et skifte på Hen hvor baronen er nevnt:
Jeg gjengir fra Skifteprotokoll nr.11 for Ringerike, side 400b:

I 1739, den 28.januar, er det dele og arveskifte på gården Hen i Norderhov prestegjeld på Ringerike, etter den salige uti Herren hensovede velagte mann, Christopher Rolvsen Heen, som bodde og døde her samme steds, og det mellom hans igjenlevende enke Eli Friderichsdatter på den ene, samt den salige manns med første gifte Gubjør Olsdatter sammen avlede eneste iliveværende sønn, Hans Christophersen, nu 30 år gammel, item nu med siste gifte bemelte Eli Friderichsdatter sammen hafte barn, nemlig

Erik Christophersen, fullmyndig.

Inger Christophersdatter, gift med Engebret Hesselberg.

Gubiør Christophersdatter, gift med Erik Smed.

Berte Christophersdatter, gift med salig Ole Rå.

Tore Christophersdatter, umyndig, ugift,
annen side, belangende hva enhver arvelig kan tilfalle.

Enkens lagverge var Engebret Hesselberg, som også var formynder for datteren Tore Christophersdatter.

Samtlige arvinger var tilstede.

Boet eide Hen av skyld 2 skippund med bygsel og åsete,
item uti Vågård 1/2 såld korn, som Vågårdsbonden måtte betale
3 ort i årlig leie av.

Gården Hen ble satt til 1600 riksdaler.

Under bortskyldig gjeld og avkortning blir nevnt at eldste sønnen Hans Christophersen tilkommer:

1. For sin avståelse av åseteretten 100 rdl.
2. Dernest hva ham etter skiftebrev forrettet etter hans salige moder Gubør Olsdatter, av 8.november 1699 var tilfallen, som hans salige fader var formynder for, er 28 rdl.2 ort 8 1/2 skilling.
3. Nok etter en revers som nu ble anvist, av salig baron Heen utstedt, datert Kiøbenhavn 22.august 1729, som samtlige arvinger tilsto for ham tillike innestående. Det var mødrenearv, 28 rdl.2 ort 8 1/2 skilling.
Tilsammen hadde Hans Heen innestående i boet 157 rdl.17 sk.

Enka arvet det halve av boets beholdne formue, I fedrenearv fikk hver av sønnene 200 rdl. Hver av døtrene fikk 100 rdl. Datteren Tore fikk i tillegg 30 rdl. i brylupsgjerd.

Sorenskriveren Christian Palludan ble i salær utlagt alt sølv: Et sølvbeger, 12 1/2 lod, til 6 rdl.1 ort, et sølvbeger, 9 1/2 lod, verd 4 rdl.3 ort, 5 gamle sølvskjeer, 14 lod, til 7 rdl. og 2 sølvskjeer med flate skaft, 7 lod, til 3 rdl.2 ort.

Engebret Hesselberg anmeldte at dette sterbo tilforn hadde eid 3 settinger i Svinning i Grans sokn, men dette var solgt til ham av hans svigerfar, salig Christopher Heen.

Dette var hva skiftet kunne fortelle.

Det er lett å forstå hvorfor Hr.Alv kunne få tittelen baron. Tanbergmennene tilhørte landets ypperste aristokrati, de var lendmenn ogrådgivere for kongen, og i slekt med kongehuset.

Paul Heen var bondesønn, riktignok storbondesønn som tilhørte klassen "de jordeigende bønder". Også blant disse var det sterke slektsbevisthet og attestolhet.

Men hva kan årsaken være til at Paul Heen kunne bli utnevnt til baron? Hvilke bragder hadde han gjort som kunne få den dansk-norske kongen til å gi ham denne utmerkelsen?

Det ligger nær å tenke på at Den store nordiske krig foregikk på denne tida, først på 1700-tallet. Flere nordmenn

utmerket seg i denne. Vi kan nevne kjente folk som Iver Huitfeldt, Peter Wessel Tordenskiold, som også ble adlet. Kanskje også Paul Heen har utført en eller annen bedrift under denne krigen? I så fall er det merkelig at dette ikke er kjent. Heller ikke innen slekta fins noen tradisjon om ham. Kanskje kan undersøkelser i arkivene i Kjøbenhavn gi en løsning på gåten?

Paul Heen fikk nok bare tittelen baron. Noen ytterligere privilegier fulgte vel ikke med.

Som nevnt hadde Paul Heen ikke livsarvinger. Heller ikke etter Mindre Alv har vi dokumenterte opplysninger om etterkommere på Ringerike, eller andre steder for den saks skyld.

Aldersangivelsen på Pauls bror Hans (30 år) på skiftet i 1739 må være svært unøyaktig oppgitt. Han må minst være 40 år, da det er skifte etter hans mor i 1699.

Den første vi med sikkerhet kjenner av denne slekta på Hen, er Harald G(udbrandsson) Auren, nevnt fra 1612. Han ser ut til også å ha bodd på Hen. Barna hans kom til flere av de største gårdene på Ringerike:

Torstein Haraldsson overtok Auren i Haug, Gudbrand Haraldsson fikk Hen, Engebret Haraldsson kom til Nærstad i Ullerålsfjerdingen, Torger Haraldsson til Vaker i Norderhov og Reien Haraldsdatter ble gift med Anders Jørgensson på Nordre Vestern i Haug.

Det var skifte etter Gudbrand Haraldsson Heen 29. oktober 1646. Han hadde sønnen Rolv Gudbrandsson Heen, født omkr. 1630. Rolv er igjen far til Christopher Rolvsson Heen, som det nevnte skifte er etter 28. januar 1739.

Men alt under kongehyllingen 12.april 1591 opptrer en Christopher Sveinsson Heen. Etter navnet å dømme kan han ha tilhørt slekta, men det vet vi ikke.

Slekta sitter på Hen også idag. Ennå er navnene Erik, Christopher, Rolf, Gudbrand og Hans i hevd og bruk på Hen. Men navnet Paul forsvinner merkelig nok sammen med baronen.

Thorleif Solberg:

SKATTESKYLDNERE PÅ RINGERIKE I 1694.

Fra Tingboka fra 1694 skal her gjengis ei liste over folk på Ringerike som futen krevde for skyldig skatt.

Det gjelder den såkalte KONTRIBUSJONSSKATTEN, også kalt leilendingsskatt. Leilendingsskatt var ifølge Norsk historisk leksikon en betegnelse på hovedskatten for landbefolkningen, spesielt i tidsrommet 1646-1816. I realiteten var leilendingsskatt hele tiden en misvisende betegnelse. I praksis måtte også som regel sjøleiere betale leilendingsskatt av jorda de brukte.

Ved ordinans 20.mai 1644 opphevet stattholder Hannibal Sehested endel gamle skatteordninger og påbød istedet en svær kontribusjonsskatt, utlignet etter gårdklassesystemet, 12 rdl av fullgarder, 6 rdl av halvgarder og 3 rdl av ødegarder. I 1646 ble skatten satt ned til det halve.

Lista over folk som skyldte skatten i 1694 er lang, og kan gi personopplysninger som kan være til nytte for slektsgranskere.

S.159b.

ALMINNELIG SKATTETING I NORDERHOV PRESTEGJELD 22.mai 1694.

Anno 1694 den 22.mai var alminnelig skatteting av k.m.fogeds fullmektig Sr.Christian Tommesen påbuden i Norderhovs prestegjeld på Ringerike.

Og var overværende på Trøgstad tingstue efterskrevne lagrettesmenn:

Erik Tandberg, Nils Hverven, Ole Vaker, Engebret Gile, Knut Vaker, Engebret Veisten, Kristoffer Haldum og Knut Veien, samt lensmannen Peder Rasmussen.

Ble allerunderdanigst publisert hans maj.allernådigste forordning om skattenes påbud for anno 1694, datert den 6.martii inneværende år.

Fogdens fullmektig lot innføre efterskrevne som seg ei har innfundet med skattenes faste termins avklaring, som er:

Truls Skogstad 2 rdl 3 ort 1 skilling.

Erik Knestang 3-0-14.

Nils Knestang 2-1-22.

Peder og Tore Knestang 6-1-5..

Harald Auren 10 rdl.

Paul Hval 5-3-18.
Lars og Gudbrand Gjermundbo 9-3-12.
Peder Berg 5-3-22.
Gudbrand Berg 4-1-23.
Anders Ferden 7-1-5.
Anders Lo 6-0-16.
Engebret Thonen (Toen) 12-3-6.
Paul Klekken 7-1-19.
Jacob Setrang 6-2-10.
Nils Setrang 6-2-10.
Anders og Elling Krakstad 5-0-12.
Fredrik Vestern 4-1-22.
Jørgen Hønen 4-1-13.
Jørgen Hønen for Hov 7-1-23.
Peder Nærstad 7-1-22.
Tor og Anders Klekken 4-1-23.
Anders Gudsgård 6-3-20.
Peder Hønen 3-1-12.
Tor Hønen 3-1-12.
Kristen Trøgstad 5-2-13.
Siver Tandberg 5-3-8.
Erik og Anders Tandberg 7-0-6.
Ole Gagnum 3-2-4.
Ole og Jørgen Vaker 8-0-21.
Gudbrand Vaker 3-0-11.
Knut Vaker 0-2-11.
Enken Vaker 4-2-9.
Rasmus og Søren Rakestad 5-0-19.
Enken Skjørvold 4-2-21.
Arne Veisten 3-1-22.
Kristoffer og Peder Veisten 3-1-22.
Rasmus Veisten 2-0-1.
Kristoffer Røyseng 4-2-0.
Jens Sørum 0-2-20.
Knut og Ole Veien 4-0-18.
Johannes Ve 0-0-21.
Knut Ve 2 1/2 rdl.
Anund Veksal 2-2-19.
Jørgen Oppen 5-1-16.
Rolf Hen 5-2-22.
Ole og Torkild Skollerud 7-0-17.
Paul Oppegården 7-0-12.
Hans, Jørgen og Harald Semmen 6-2-8.
Engebret Hval 6-1-7.
Enken, Erik og Gudbrand Nes 5-0-12.
Ole Bjørke 4-0-17.
Truls Bølgen 5-3-9.
Truls Ask 2-2-7.
Tor Breien 4-3-11.
Mikkel og Johannes Strand 3-1-2.
Ole Hval 4-0-12.
Rasmus Frok 5-1-9.
Harald Frok 4-3-21.
Alf Gjørud 2-3-12.

Kristen Lo 2-3-12.
Nils og Adam Asgudsrud (Askersrud) 2-0-9.
Anders Lo 3-0-18.
Peder Vestern 3-0-17.
Kristen Li 2-3-12.
Gudbrand Ultvet 2-3-12.
Stener og Amund Aslaksrud 0-2-23.
Julius Gile 2-0-23.
Jens Nordby 2-1-1.
Truls Semmen 4 rdl.
Harald og Johannes Grønvold 2-3-13.
Engebret og Ole Hoverud (Haugerud) 3-1-4.
Hover Bjørke 5 ort.
Torkild Snodalen 3 ort.
Tor og Ole Blakstvet 2-1-0.
Alf Gundersby 2-3-12.
Enken Nøkleby 0-7-16.
Ole Veholt 4-1-5.
Iver Hjelle 2-3-12.
Narve Veme 2 rdl.
Kristoffer Skøyen 2-2-15.
Paul Trøttelsrud 1-2-14.
Vebjørn Narverud 0-1-12.
Tosten Løken 0-3-4.
Enken Søndereng 0-2-4.
Ole Enger 0-2-12.
Jørgen Åserud 1-0-15.
Amund Hounerud (Honerud) 0-1-16.
Anund Alm 0-3-4.
Jon Borger 0-3-4.
Halvor og Jørgen Lundstad 1-0-15.
Tosten Myre 0-3-4.
Enken Marigård 1-2-16.
Lars og Peder Sommedal 0-3-5.
Gudbrand Hallingby 0-3-4.
Truls Lerberg 1-0-8.
Knut Bådrud 1-0-15.
Enken Hovland 1-0-15.
Ole og Mads Egge 0-3-4.
Tosten Bergsund 0-2-15.
Iver Halstenrud 0-1-20.
Ole Ringerud 0-2-15.
Augustinus Haga 0-5-15.
Johannes Egge 0-5-15.
Tomas Hage (er vel Haugen eller Opsal i Heradsbygda) 0-3-4.
Halvor Hjelmerud 0-2-16.
Knut Skagnes 1-2-9.
Gudbrand Lunde 0-3-19.
Lars og Gudbrand Bergsund 1-3-19.
Bjørn og Torkild Elsrud 0-3-14.
Ole Rustaden (Rustand) 0-2-6.
Gunder Østby 1-1-15.
Fredrik Siversløkke 0-2-14.
Ole Pukerud 0-2-13.

Peder Lindelien 0-2-6.
Harald Lindelien 2 ort.
Jørgen Viul 1-3-18.
Fredrik Eikli 1 ort.
Erik Bråten 1 ort.
Peder Ring 15 sk.
Lars Åset 15 sk.
Nils Viker 0-1-14.
Sindre Oppen 1 ort.
Anders Øveren 1 ort.
Engebret Lille Hougnerud (Honerud) 16 sk.
Peder Gundereng 14 sk.
Gjest Solhaug 14 sk.
Snosrud og Gjølås 0-1-19.
S.160a.
Paul Øverby 0-1-14.
Ole Buttingsrud 16 sk.
Erik Gravli 1 ort.
Anun Rounerud (Rognerud) 21 sk.
Halvor Skarud 1 ort.
Lille Skagnes 1 ort.
Lars Griseter 15 sk.
Mads Agudsli 0-1-21.
Matis Stubdal 15 sk.
Levor Sessrud 0-1-1.
Truls Elviken 13 sk.
Karl Lille hval 1 ort.
Knut Fjøsvik 0-1-5.
Lars Langengen 0-2-17.
Knut Støvern 0-1-15.
Harald Støvern 0-1-5.
Jesper Åsterud 0-2-17.
Tosten Li 0-1-11.
Tosten Teien 0-1-5.
Engebret Busterud 0-1-5.
Ole Grøterud 0-1-18.
Nils og Erik Finsand 1-0-20.
Søre Velsvatn 15 sk.
Kyta 15 sk.
Anders Karlsrud 0-1-17.
Ole Jonsrud 0-1-18.
Borgerud 1-0-8.
Bent Støvern 0-1-21.
Peder Ekornrud 1 ort.
Seter 0-2-17.
Asle Fossholm 1 ort.
Peder Støvern 0-1-21.
Ole Rud 20 sk.
Klette 0-2-17.
Peder Paulsrud 15 sk.
Nordre Velsvatn 15 sk.
Enken Flaskerud 15 sk.
Ole Fuglerud 9 sk.
Stabekk 15 sk.

Enken Tossevik 21 sk.
Dybendal 0-2-13,
Mattis Heggeli 15 sk.
Engen og Jørgen Kvernbergsund 2-2-15.
Hermand Gundersrud 19 sk.
Even Jonsrud 19 sk.
Anders Bårnås 0-3-5.
Eggert Hole (=Holeødegården) 1-2-4.
Lille Skaugstad 2-0-11.

Hvilke befinnes efter det forseglede mandat riktig til
forfallen første termin etter skattebrevenes formeld at være
skyldige, som k.m.fogeds fullmektig under forsegling begjærte
beskrevet av meg og lagrettet.

ALMINNELIG SKATTETETING PÅ GOMNES I HOLE 23.mai 1694.

Var overværende fogdens fullmektig Sr.Christian Tommesen,
lensmannen Johannes Svarstad, samt efterskrevne lagettesmenn:
Lars Svarstad, Gudbrand Hollerud, Peder Hamnor, Guttorm Nes,
Ole Bjørnsen Stadium, Ole Vesetrud, Gul Heiren og Knut
Berggården.

Ble allerunderdanigst publisert k.m.forordning om skattenes
påbud i Norge for inneværende år, datert 6.mars 1694.
Fogdens fullmektig lot innføre efterskrevne av almuen som seg
ei med skattenes første termins avbetaling har innstillet,
nemlig:

Jens Nilsen Mo 2 ort 15 skilling.
Hover Mo 2 rdl 3 ort 21 skilling.
Jens Hansen Mo 2-3-21.
Hans Frøou (Frøhaug) 3-2-21.
Jakob Frøhaug 3-2-21.
Anders og Nils By, hver 3 rdl 16 sk.
Jakob Fjeldstad 7 rdl 23 sk.
Engebret og Anders Ullern 5 rdl 3 ort.
Jakob Søhul (Søhol) 8-2-15.
Mattius Leene (Leine) 0-2-7.
Jon Leine 1-2-7.
Mari Leine 1-2-7.
Gudbrand Fjeld 18 sk.
Cornelius Fjeld 2-0-1.
Kristen Frøshou (Frøhaug) 15-2-25.
Lars og Peder Svarstad 4-3-21.
Jens Svarstad 1-1-17.
Ole Rolfsen Stadium 1-1-3.
Ole Bjørnsen Stadium 4-1-23,

Enken Deelen (Dehli) 3-3-16.
Peder Sørum 4-3-22.
Mads og Anders Sørum 3-2-5.
Jens Bønsnes 5-1-23.
Jørgen By 4-1-10.
Anders Bjørnstad 6-2-23.
Peder og enken Vekkeren 1-1-22.
Ole Vik 4-1-3.
Ole og Klaus Lore 6-1-11.
Ole Kristensen Mo 2-0-8.
Tollef Gjesvold 4-3-5.
Siver Gjesvold 2-3-10.
Ole Gjesvold 0-2-16.
Ole Hove (Håvi, Hovin) 2-0-6.
Anders Brun Horum 3-2-23.
Klaus Hundstad 3-0-18.
Hover og Arne Hundstad 3-0-18.
Sven og Jørgen Fjeld 4-3-3.
Anders Horum 1-3-16.
Tarald Horum 0-1-16.
Jacob Helgeland (Jacob Luth) 8-0-12.
Rasmus Gomnes 2-3-23.
Gudbrand Gomnes 1 1/2 ort.
Peder Bjørke 8-0-2.
Nils Bjørke 3-3-5.
Jens Bønsnes 2-1-12.
Knut Børgesen Lehne 0-3-23.
Enken Rud 1-2-11.
Jørgen og Gudbrand Horum 3-1-7.
Anders Rud 0-2-20.
Enken Horum 3-2-14.
Ole Nakkerud 1-2-0.
Peder Løken 0-1-18.
Harald og enken Stiksrud 2-1-21.
Ole Vesetrud 2-1-12.
Knut Berggården 1-1-13.
Jakob Hou (Haug) 3-1-8.
Mads Bure 2-3-4.
Gudbrand Hollerud 2-0-9.
Ole Fiolsrud (Fjulsrud) 1-0-3.
Torkild Skjærdalen 2-0-18.
Gudbrand Sognerud (Sonerud) 0-3-18.
Tollef Grefsrud 0-3-3.
Ole Berg 0-3-4.
Siver Kolkind 0-3-3.
Ole Opsal 0-2-18.
Jens Kolbjørnrud 0-3-4.
Anders Åsterud 2-0-9.
Hans Solum 1-0-9.
Kristen Lille Hundstad 4-3-4.
Gudbrand Pjokerud 0-2-11.
Johan Domholt 1-1-15.
Kristen Utvik 10 sk.
Knut Piochen (Pjåka) 1 ort.

Lars Li 15 sk.
Enken Kroksundvold 14 sk.
Stenseter 1 ort.
Halvor Bråten 1 ort.
Henrik Elskildsen 0-1-19.
S.160b.
Sefri Finne 16 sk.
Simen Flagseter 16 sk.
Ole Rusødegården 16 sk.
Ole Skamarken 1 ort.
Paul Kroksund 0-2-16.

Hvilken restans fullmektigen av retten begjærte beskrevet.

Thorleif Solberg:

FRA NOEN SKIFTER I HAUG ANNEKS TIL NORDERHOV PRESTEGJELD.

Den 10. juni 1718

var det arveskifte på FÆRDEN i Haug, betjent av sorenskriveren Anders Jordstad, lensmannen Ole Rå og de to vurderingsmennene Jesper Lo og Lars Gjermundbo,
etter den uti Herren salig hensovede dannemann ANDERS HARALDSEN FÆRDEN, som bodde og døde der samme steds, og det imellem den salige manns utarvinger, nemlig:

Hans broder PEDER HARALDSEN KNESTANGS barn, HARALD og HANS PEDERESØNNER, item ELI og MARTE PEDERSDØTRE.

Avgangne ENGEBRET BJERTNES av Jevnaker sokns barnebarn, TORE ENGEBRETSENS barn, nemlig, TORGER TORESEN FORTEN av Grans sokn på Hadeland og TORE TORESEN, samt KARI TORESDATTER gift med Henrik Jenssen Hengsle av Hole prestegjeld, ELI TORESDATTER gift med Lars Torgersen Bersrud av Grans sokn på Hadeland, og MARTE TORESDATTER hjemme hos moderen på Nerstadeie, hvilke er avgangne Anders Haraldsen Færdens brodersønns barn og barnebarn.

Så og HARALD ENGEBRETSEN SKATTUM av Grans sokn på Hadeland og ELIE ENGEBRETSBATTER gift med Hans Larsen Bjertnes av Jevnaker sokn.

Nok broderdatteren BARBRO HARALDSBATTERS barnebarn, AMUND ENGBRETSENS etterlatte fire barn: ENGEBRET og VILLUM AMUNDSØNNER, så og SARA og KARI AMUNDSDØTRE.

OTTER ENGEBRETSEN i Trondhjem, INGIER ENGEBRETSBATTER gift med Halsten Bølgen, ANNE ENGEBRETSBATTER ei gift, RØYEN ENGEBRETSBATTER gift med Jens Setrang, SARA ENGEBRETSBATTER gift med Henrik Veholt av Norderhov hovedsokn, så og MARTE ENGEBRETSBATTER ei gift.

Item JENS VANG av Jevnaker sokns barn: AMUND, LAUGE, ALF, ENGBRET, ANDERS og EVEN JENSSØNNER, så og BARBRO, MARTE, MARGRETE, ANNE og DÅRTE JENSDØTRE.

Samt ALF LOES barn, MARTE ALFSDATTER.

Salig JOHANNES EGGEs barn, avgangne Anders Færdens søstersønns barn: OLE JOHANSEN EGGE, samt INGEBOER JOHANNESBATTER gift med Lars Ekornrud og MARI JOHANNESBATTER gift med Ole Siverson Hovind.

Avgangne AUGUSTINUS HOUGS barn,
likeledes salig Anders Færdens søstersonns barn, TORKEL
AUGUSTINUSSEN og MARI GJERMUNDBO gift med Gudbrand Gjermundbo.
Såvelsom ANNE FEIEREN (Fegri) gift med Hermann Frideriksen
Feieren og salig ENGEBOR RØSSENGs sønn JOEN KRISTOFFERSEN,

belangende hvis enhver av dem proqvota efter loven arvelig
tilfalle kunne.

Det ble så foretatt registrering og vurdering av løsøret, hvor-
av kan nevnes følgende:

Tinn.

5 tinnfat taksert til 2-1-0.

5 gamle tinnfat 1-3-8.

10 tallerkner 1-1-16.

Jerntøy.

1 gryte 0-3-0.

1 harv 0-3-0.

Trebohave.

1 stor beslagen kiste 2-2-0.

1 bryggekar.

Sengekleder.

2 underdyner 6 rdl.

2 gamle hodelag 0-1-4.

Benkekleder.

1 benkedyne 1-1-0.

Linkleder.

1 par lerretsaken a 1 rdl, 2-0-0.

1 duk med gåseøyen munster 1-0-0.

3 håndkleder 0-1-0.

Den salige manns gangkleder.

1 grå vadmels kjol 0-3-0.

1 gammel utslitt stemets trøye 0-0-12.

1 par svarte vadmels bukser 0-0-12.

1 par hansker 0-0-4.

1 lue med dyreskinns brem 1-0-0.

1 hampelerrets skjorte 0-0-16.

2 gamle lerrets skjorter 0-1-0.

Sædekorn.

11 tønner blandkorn a 1 rdl 2 ort, 16-2-0.

8 qt.rug 1-2-0.

Kreature.

1 hornet ko, røddroplet, "Drople" 4-0-0.
1 sort hvit hornet ko, "Fromse" 4-0-0.
1 sort hvit hornet dito 4-0-0.
1 sort hvit hornet dito, "Lykkeros" 4-0-0.
1 sort dito, "Stjerne" 4-0-0.
3 okser.
4 kviger a 2 rdl, 8-0-0.
3 årsgamle kalver 3-0-0.
2 spekalver.
2 voksne sauер a 2 ort, 1-0-0.
2 lam.
2 voksne geiter a 2 ort, 1-0-0.
3 geitunger.
5 ungsvin a 2 ort, 2-2-0.

Heste.

1 blakk hest 3-0-0.

Summa for boets løsøremidler og formue var 122-3-20.

Bortskyldig gjeld.

Hr.etatsråd Stochflet fordret efter foreviste bondebok 38-0-22.

Monsr.Jacob Luth fordret 122-0-14.

Ole Pedersen Rå på samtlige avgangne Knut Eriksen Vakers arvingers vegne, etter skiftebrev av 24.april 1714 og 7.desember samme år, fordret:

for Erik Knutsen 2-0-0.

for Marte Knutsdatter 2-2-0.

for Gunnil Knutsdatter 0-2-0.

Børger Knutsen etter skiftebrev av 7.des.1714, 2-0-0.

Magister Jonas Ramus for innestående resterende landskyld
fordrer 12-0-0.

Iver Akersløkken etter forevist skiftebrev efter avg.Knut
Eriksen av 7.des.1714, fordret 2-0-14.

Hans Semmen for 12 tiougbrids utførsel, fordret 12-0-0.

Dårdi Engebretsdatter for resterende tjenestelønn, 15-0-0.

Hans Pedersen Færden for resterende tjenestelønn for 8 år,
etter det den 20.des.1704 etter avg.Anders Færdens salige
hustru, som Anders Færden uti samme skiftebrev har vedtaget
at svare, 30-0-0.

Harald Pedersen etter samme skiftebrev fordret 9-0-0.

Gudbrand Olsen Viul begjærte på etatsråd Stochflets vegne, gården huse besiktiget.

Sauehus og fehus måtte repareres. Fehuset var ganske forfallen og måtte bygges opp på ny.

En gammel stall måtte ha nytt tak.

Et gammelt stabbur var av alder forfallen.

Også en loftstue og et par småkreaturhus nevnes.

Er så åbotsfall taksert til 102-0-0.

Summa gjeld og avkortninger ble på 365-2-13.

Ble så gjelden mere enn boets formue kan tilstrekke: 253-2-12.

Skifte 14.og 15.mars 1713

etter den salige dannemann ENGBRET AMUNDSEN TOEN. Hans etterlatte hustru var den dannekvinne SARA ANDERSDATTER, og deres tilsammen avlede barn var:

AMUND og OLE ENGBRETSSØNNER,

INGER ENGBRETSATTER, Halsten Bølgens hustru.

ANNE ENGBRETSATTER.

RØYEN ENGBRETSATTER, Jens Setrangs.

SARA ENGBRETSATTER, Henrik Veholts hustru.

MARTE ENGBRETSATTER.

Alle var tilstede. Enkens lagverge var Engebret Pedersen Nærstad.

Barna hadde fraskrevet seg arv og gjeld i sin salige faders sterbo. Deretter anga Sara Toen at hennes salige mann var eiende 1/2 skippund gods i søre Hval uten bygsel, hvorav den salige mann Engebret Toen etter sin salige bestefader HARALD FÆRDEN etter beretning har arvet en fjerding, og den annen fjerding skal han ha tilkjøpt seg av Alv Hval. Hvilket Paul Hval tillike med Anders Færden således for skifteretten tilsto at være sannferdig. Hvilket gods av de nu tilstedeværende lagrettesmenn ble vurdert til 50 riksdaler.

Skifte 12/2-1714

ved Hønefossen i Norderhov prestegjeld etter AMUND ENGEBRETSEN TOEN (THONEN) mellom hans etterlatte hustru DORTE KRISTOFFERS-DATTER og deres barn:
ENGEBRET og VILHELM AMUNDSSØNNER,
SARA og KARI AMUNDSDØTRE:

Boet eide ei rød ku, taksert til 4 rdl. Det var hele buskappen. Den salige manns iboende gård ved Hønefossen sto på seign. Jørgen Larsen grunn. Den besto av 1 stuehus, kjøkkenkammer, stall og et bryggerhus, taksert til 70 rdl. Boet hadde mange skyldnere, så den tilstående gjeld var på vel 235 rdl. Men den bortskyldige gjeld var likevel større, vel 311 rdl.

Skifte 14.mai 1681

etter den salige ANDERS JØRGENSEN TONEN og hans salige hustru RØYEN HARALDSATTER:

Var tilstede samtlige arvinger, alle fullmyndige:
ENGEBRET HESSELBERG på egne og hans broder
HARALD ANDERSENS vegne.
ENGEBRET AMUNDSEN TONEN på sin kvinne SARA ANDERSDATTERS vegne.
ELI ANDERSDATTER og hennes mann Lars Amundsen.
På salig INGRI ANDERSDATTER SETRANGS, hennes barns vegne, var
tilstede hennes eldste sønn Paul Hågensen.
Det var registrert løsøre for 168-3-16.
Engebret Amundsen hadde lånt den salige mann 10 rdl, og sin
salige vermoder 6 daler 12 skilling. Arvingene ble forenede
med Engebret Hesselberg som skulle betale gjelden, at de avsto
all den pretensjon de kunne være berettiget til i gården Auren
og til salig Engebret Nærstads arvinger for det halve skip-
pund i Gjørud, og at Engebret Hesselberg skal ha sitt eget
eventyr hva han derav lite eller meget kan erlange.
Boet eide i Klette ødegard 1/2 skp med bygsel,
i Gjørud 1/2 skp, og i Auren 1 skpd 3 setting med bygsel.

Skifte på Lo i Haug 8.nov.1681

etter Halsten Iversen, som for ca 13 år siden ved døden avgangen, mellom hans etterlatte kvinne Mette Olsdatter på den ene side, og deres sammen avlede sønn Ingebret Halstensen på den annen side.

Siden Halstens død hadde kvinnan giftet seg igjen med ALF AMUNDSEN, som iligemåde forleden høst anno 1680 ved døden avgangen, med hvilken mann hun avlet datteren MARTA ALFSDATTER, og var på hennes vegne tilsynsmenn, hennes farbrødre JENS AMUNDSEN (står Andersen i skiftet) og INGEBRET THONEN.

Enken hadde forleden sommer giftet seg for tredje gang med Svend Nilsen.

Svend ville ikke skifte nå, da hans hus~~hus~~sønn, Ingebret Halstensen ikke var hjemme, men dratt til faderbroderen Tosten Vatnås i Sigdal. Men skiftet ble likevel holdt.

Det var ikke holdt skifte etter Mettes forrige to ektemenn.

Salig Halsten Iversen hadde etterlatt seg et brev, hvor han melder at han har 100 rdl liggende på Glomstad hos sine brødre, item også 52 rdl hos hans broder Jon. Halsten Iversen hadde vært i Solør for å kreve pengene.

Skifte 5.og 6.des.1681

på Hov i Ullerål, som er corneten monsr.Hans Abels frigård, etter salig Anne Simendsdatter, som for ungefehr tre år siden ved døden avgangen, og det imellom hennes igjenlevende husbond Gulbrand Hov på den ene side, og deres tilsammen avlede barn på den annen side, nemlig:

Tosten, Simen. Villum og Amund Gulbrandssønner, samt BIRGITTE, Kari og Anne Gulbrandsdøtre, som alle og selv tilstede.

Var hos og nærværende Kongl.maj.fogd Sr.Hendrik Petersen, samt på veledle hr.major Meyers vegne hans cornet monsr.Hans Abel, bygdelensmannen Halvor Setrang samt etterskrevne lagrettesmenn: Ole Sørum, Knut Veien, Nils Follum, Simen Egge, Østen Alme og Hans Rue (Rua).

Registrering av boets midler var foretatt 28.april 1681.

Buskapen besto av 2 hester, 12 vokne kuer, 9 kviger, 12 kalver, 18 sauier, 30 geiter, 6 ungbukker, 2 risbiter og 9 svin.

Summa løsøre var 310-3-17.

Odels- og fastegodset i Hov var 1 skippund uten bygsel, som var Gulbrands odel, og det skulle forbli uskiftet så lenge han levde. Annet odelsgods var 1 fjerding i Toen.

Det var tidligere utbetalt hjemmegifte til ANDERS FÆRDEN med sin kone BIRGITTE GULBRANDSDATTER, og til AUGUSTINUS HOFF (HOV) med sin kvinne KARI GULBRANDSDATTER.

Av fordrende og bortskyldig gjeld skal nevnes:

Tosten og Amund Gulbrandssønner og Anne Gulbrandsdatter pretenderte tjenestelønn for 2 år, da de allene hadde tjent og "forestaaed" gården. De andre søsknene hadde hatt deres egen bruk og nøtte på andre steder.

Tosten krevde 12 daler for to år, og Amund krevde 6 daler for to år. Anne hadde i moderens sted forestått huset i to år og krevde 8 daler.

Dessuten skyldte boet landskyld til Monsr.Jørgen Larsen av 1 skippund i 1 år, som utgjorde 6 1/2 rdl. Også hr.Otte, Hole prestebol og amtmann Tonsberg krevde landskyld av mindre parter i gården.

Hans Johansen pretenderte arv på sin faders, salige Johannes Hovs vegne etter hans faders foreldre. Men det ble fremlagt en sorenskriverdom av 8.aug.1663, hvoruti finnes innført et fullkommen avkald av Johannes Hov til sin broder Gulbrand Hov utstedt, på all hans fedrene og mødrene arv. Derfor kunne ei fornemmes Hans Johansen at ha noen rettmessig adgang til den pretenderende arvs søkering.

Skifte 20.des.1704

etter BIRGITTE GULBRANDSDATTER FÆRDEN imellem hennes gjenlevende mann ANDERS HARALDSEN på den ene side, og den salige kvinnes søsken og deres barn på den annen side:

Tosten Gulbrandsen Myre, Simen Gulbrandsen Almes barn som var Gulbrand Simensen, Anne, Mari, Helle, Gubjør og Eli Simensdøtre, Villum Gulbrandsen Egge, Kari Gulbrandsdatter Haga og Anne Gulbrandsdatter gift med Gunder Pedersen Rudsløkke.

Var og tilstede på skiftet Simen Almes barns stefar Hans Rolfsen Alme, Tosten Myre, Villum Egges hustru Marte Rolsdatter, Augustinus Haga og Gunder Pedersen.

Manntallet 1664/66.

Gard.	Skyld.	Bruker, sønner.	Alder 1664	Alder 1666
Færden	3 skpd	Anders Haraldsen	25	27
Knestang nordre	3 skpd	Peder Haraldsen	31	33
Hval, søre	3 skpd	Amund Jensen Engebret Amundsen Jens Amundsen Alf Amundsen	50 20 14 13	60 20 18 13
Hov	2 skpd 5 lpd 1 tonne 1 såld korn	Gudbrand Torsteinsen Torstein Gudbrandsen Simen Gudbrandsen Villum Gudbrandsen	50	60 14 13 12
Lo	2 skpd 10 lpd	Hallstein Iversen	36	40
Toen	4 skpd	Anders Jørgensen Engebret Andersen Harald Andersen	60 26	60 30 16
Nærstad	3 skpd 7 1/2 lpd	Engebret Haraldsen Peder Engebretsens Harald Engebretsens	70 28 25	80 32 26
Egge, (Stranda)	10 lpd	Johannes Kristoffersen	22	26
Frok, søre	2 skpd 5 lpd	Kristoffer Olsen Augustinus Kristoffer- sen	60 30	62 24 34?

Gammel eier- og brukerrekke på Færden.

ENGBRET FÆRDEN er på Færden i Gjengjerdskattemantallet i 1528.

NILS FÆRDEN 1557/58. Eier 15 lpd.

GUDBJØR FÆRDEN 156/61. !5 lpd. Hun er vel enke etter Nils.

Simen Færden. 1594/1600. 15 lpd. Simen Bentsen får i 1601 opp-latt Nærstad fra Engebret Nilsen.

ENGBRET (NILSEN) FÆRDEN 1612, 1614/15. Eide i 1615 15 lpd i Færden og 8 lpd i Enger, Han er vel identisk med Engebret Nilsen Nærstad i 1601. I 1617/18 heter det at Engebret Færden er en gammel og skrøpelig mann som har opplatt gården til sin sønn Harald, som har betalt 15 rdl i førstebyggsel.

HARALD ENGBRETSEN FÆRDEN. Eide i 1617/18 3 fjerdingar i garden, prestebølet eide 2 sold og kronen 3 fj. Den annen halvpart av garden eide Engebret selv ennu. I 1612 har Harald ME i seglet. I 1626 eide han i tillegg 15 lpd i Hval, 15 lpd i Lo og 6 lpd i Rud i Nittedal. I 1633 eide Harald 15 lpd i Færden, 1 skpd i Enger og 15 lpd i Hval.

I skattemanntallet 1647 eier Harald 15 lpd malt i Færden, Hr.Villum eier 2 sold og Kongl.maj. eier 15 lpd med bygsel. Harald eide dessuten 5 lpd i Hval.

Harald Færden prover 19.april 1653 at han er 80 år gammel og født på Nærstad, hvor hans far engang hadde ryddet en bråte.

HARALD A. FÆRDEN 1648.

Gammel eier- og brukerrekke på Søre Hval i Haug.

AMUND HVAL i 1528.

JON HVAL   1557/58, foring.
ENGBRET HVAL

OLE HVAL   1612/15. Eide i 1624 7 1/2 lpd i garden. OE i seglet.
Eide i 1624 også 6 lpd i Rud i Nittedal.

METTE HVAL har i 1626 Oles gods.

HARALD FÆRDEN har i 1626 overtatt Oles og Mettes gods.

I 1641 eier han 5 lpd med odel, i 1647 eier
han også 5 lpd, likeså i 1660.

OLE HVAL 1627. I 1635 eier han 5 lpd i Hval og 5 fjerdinger i
Semmen. I 1641 eier han 1 såld i Hval og
1 skpd 10 lpd i Semmen, altså det samme
som før, samt 1/2 såld i Setrang. Eier 5
lpd i Hval i 1647. Ole Semmen eide 1 såld
i Hval 1660. Samme mannen?

OLE BERGER på Hadeland eier i 1643 og 1660 5 lpd eller 1 såld
i søre Hval.

AMUND HVAL 1650.

-- 0 --

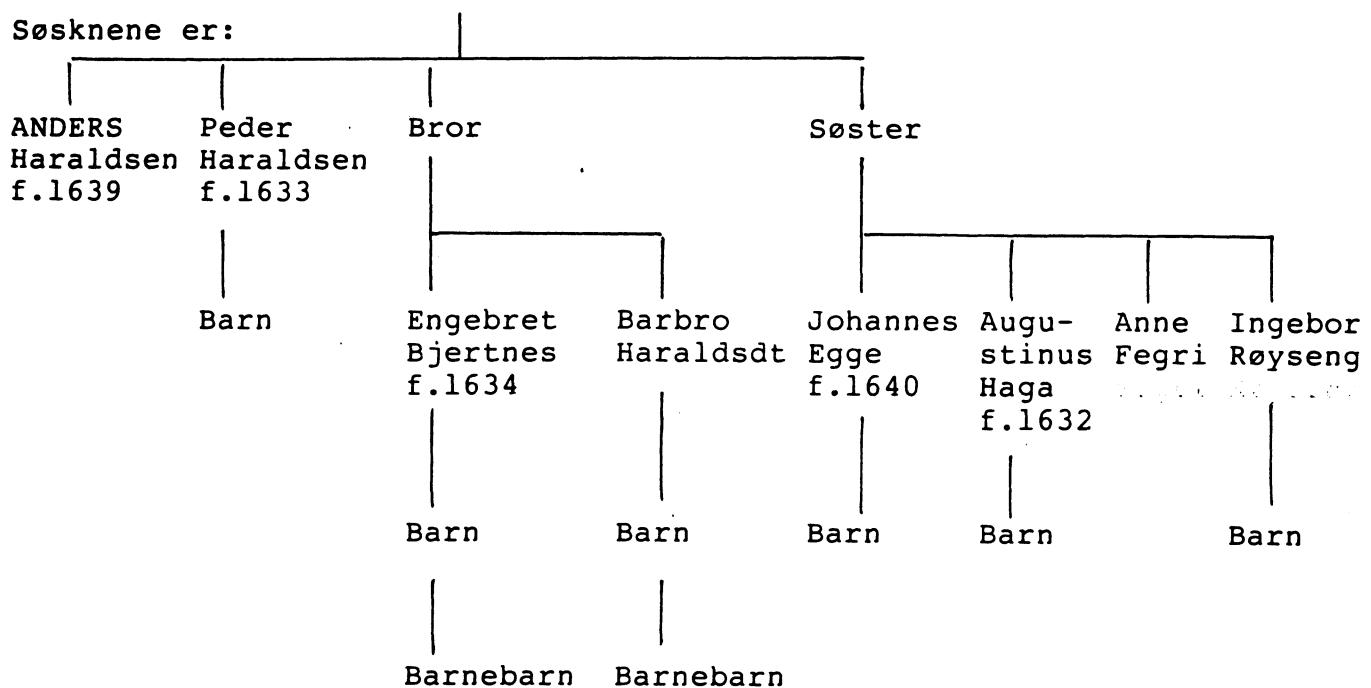
Å sette opp en korrekt slektsoversikt på grunnlag av de her
nevnte skifter, eier- og brukerrekker og manntall, er ikke så
enkelt som en skulle tro.

Jeg velger først en enkel oppstilling slik som jeg forstår
skiftet 10.juni 1718 etter Anders Haraldsen Færden, og jam-
fører den med aldersangivelsene i manntallet i 1666.

Far til den nevnte søskensflokken i 1718 er

HARALD FÆRDEN.

Søsknene er:

Diskusjon:

Hjem er stamfaren? Harald Engebretsen Færdens er nevnt fra 1617. Han har HE i seglet eller bumerket sitt, det samme bumerke som Harald Engebretsen på nordre Hval bruker, nevnt fra 1615 til etter 1624.

Harald Engebretsen Færdens prøver i 1653 at han er 80 år gammel og født på Nærstad, altså født omkring 1575. Det kan derfor synes mindre sannsynlig at han er far til den nevnte søskensflokken, som er fødte i årene 1630 til 40. Men aldersangivelsen i 1653 er usikker,

Om Harald A.(Andersen?) Færdens vet jeg bare at han var lagrettesmann 14.aug.1648, og har HA og et x i bumerket. (Aktstykker til de norske Stander møders historie). Han er også i høyeste grad aktuell som stamfar.

Anders og Peder Haraldssønners roller i skiftet er greie.

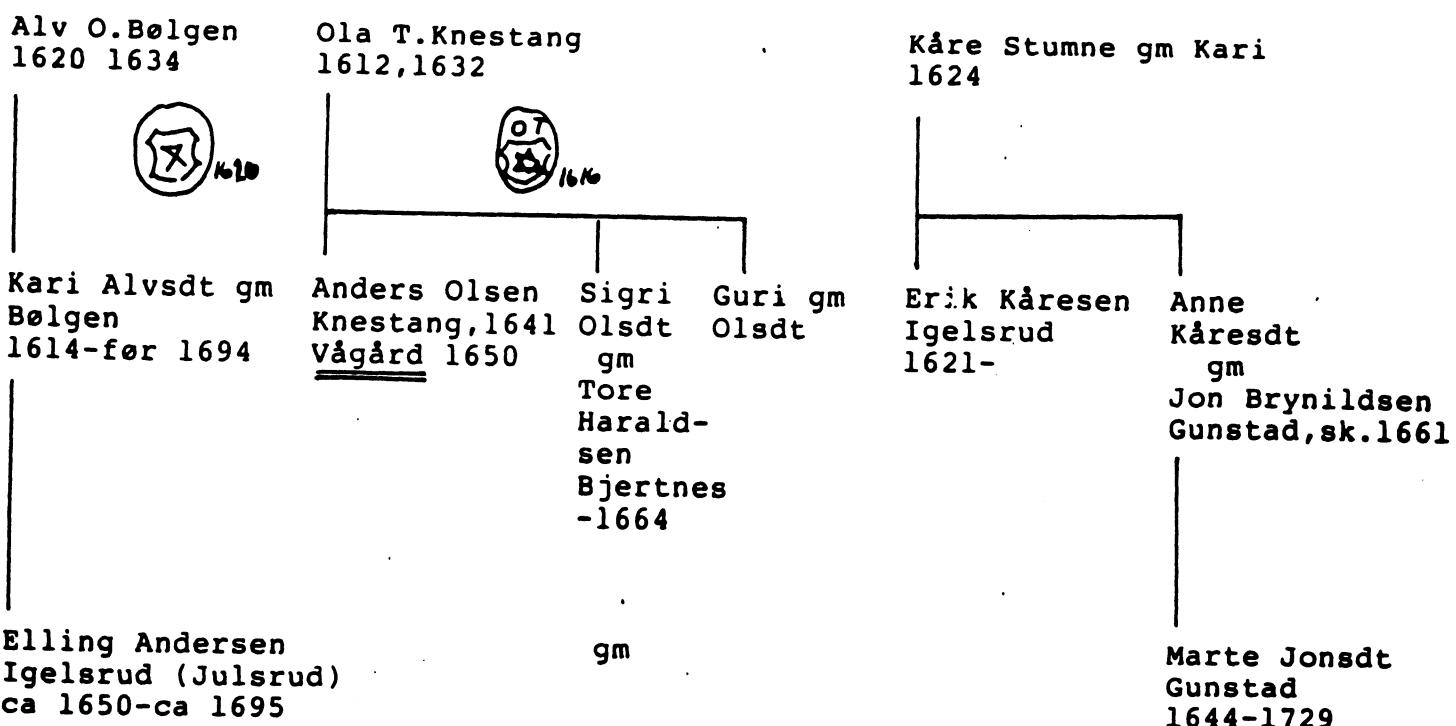
Den neste, Engebret Bjertnes på Jevnaker gir mer hodebry. Etter teksten i skiftet synes jeg å forstå at han er en brorsønn av

Anders Haraldsen Færden. Vi vet at Engebret Bjertnes heter Engebret Haraldsen. I manntallet i 1664 er han 30 år, altså født omkring 1634. I rytterskatten i 1689 er han også kalt Engebret Haraldsen og har en sønn Harald Engebretsøn som er 24 år.

Fødselsår og patronymikon skulle tyde på at han er en bror av Anders Haraldsen Færden, ikke en brorsønn.

Ifølge Per Jacob Desserud er det skifte på Bjertnes 24.nov. 1698 etter Engebret Haraldsen, da gift med Dorthea Larsdatter. Først hadde han vært gift med Ellen Toresdatter, datter av Tore Haraldsen og Sigrid Olsdatter. Sigrid var søster av Anders Olsen Knestang.

Slektsforbindelse Ringerike - Hadeland.
(Se Tingb.Ringerike VI, Desserud: Igelsrud, Bjertnes).

Barbro Haraldsdatter er ifølge skiftet en brordatter av Anders Haraldsen Færden. Jeg tolker her Amund Engebretsen (og Otter, Inger, Anne, Røyen, Sara og Marte) som hennes barnebarn, ergo har hun en sønn Engebret.

På skiftet 14.og 15.mars 1713 etter Engebret Amundsen Toen, bevitner enka at salig Engebret hadde arvet gods i søre Hval etter sin bestefar Harald Færden. Engebret Amundsen var sønn av Amund Jensen Hval, 60 år i 1666, altså født omkring 1610. Konklusjonen av dette må bli at Barbro Haraldsdatter Færden var gift med Amund Jensen Hval, og datter, ikke brordatter, av Harald Færden.

Lagesen kaller Amund Jensen i 1666 for Amund Engebretsen, men angir ikke hvorfor han har skiftet patronymikum på ham.

Vi hører at Anders Færdenes søstersønn er Johannes Egge. Johannes Kristoffersen Egge (på Stranda) er 26 år i 1666, dvs født ca 1634. Dermed kan vi slå fast at Anders Færdenes søster er gift med en Kristoffer.

Augustinus Haga er også Anders Færdenes søstersønn. Han er 30 år i 1664, 24 (vel heller 34) i 1666, født ca 1632. Han er sønn av Kristoffer Olsen søre Frok, som er 62 år i 1666, født ca 1604.

Augustinus Frok ble 29.des.1664 ifølge tingboka for det året, tiltalt for leiermål med Kari Hov. Men de hevder å ville ekte hverandre. Augustinus Haga, død 1709 87 år gammel, var ifølge Lagesen gift med Kari Gudbrandsdatter Hov, død 1709 85 år gammel.

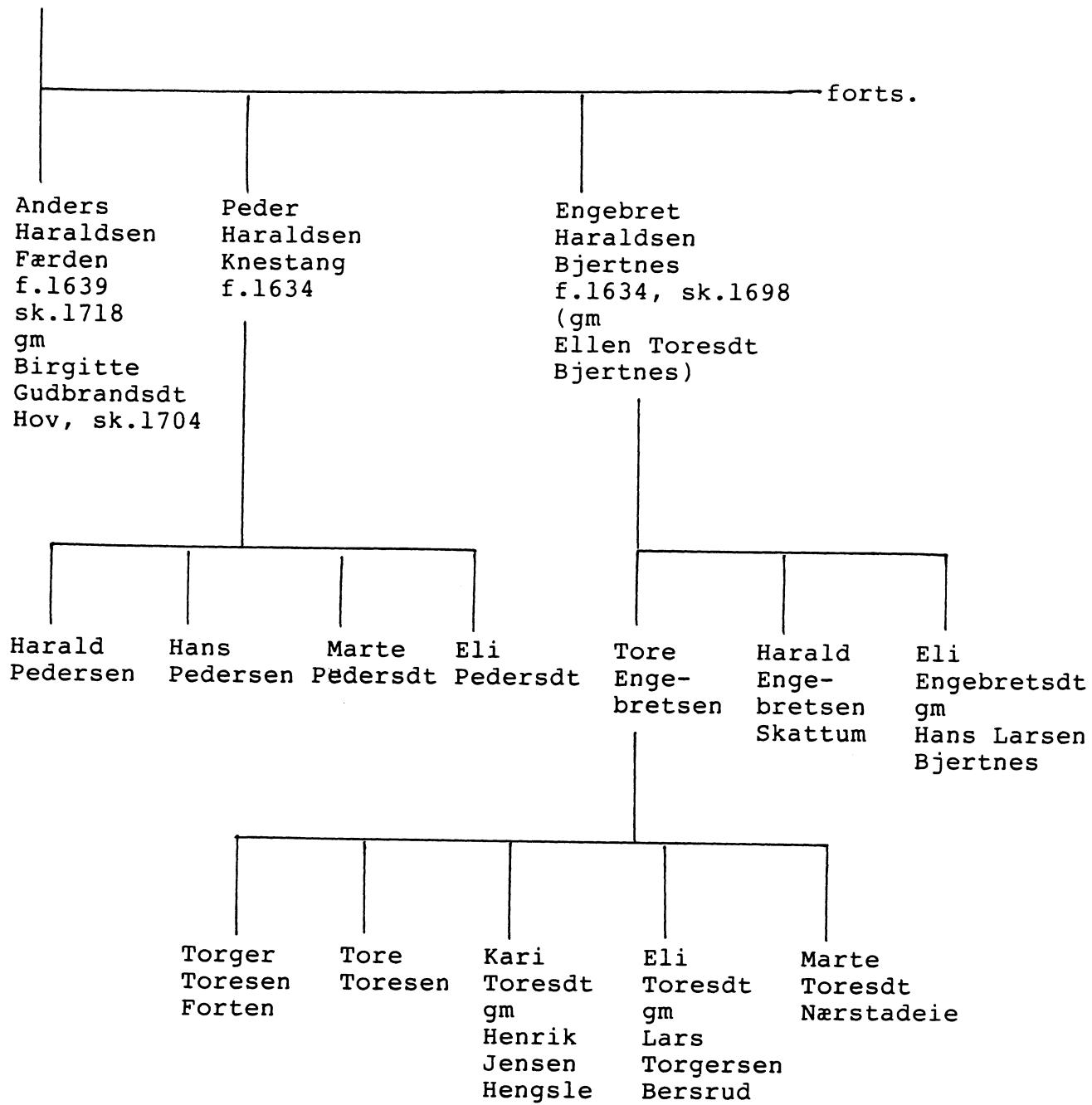
Konklusjonen er: Ander Færdenes søster, NN Haraldsdatter var gift med Kristoffer Olsen Frok.

Anne Fegri gift med Herman Fredriksen, og Ingeborg Røyseng gift med Kristoffer Røyseng, hører også til her. De er kanskje søsknen av Johannes og Augustinus. Kristoffer Røyseng er nevnt tallrike ganger i tingbøkene fra 1680 og utover.

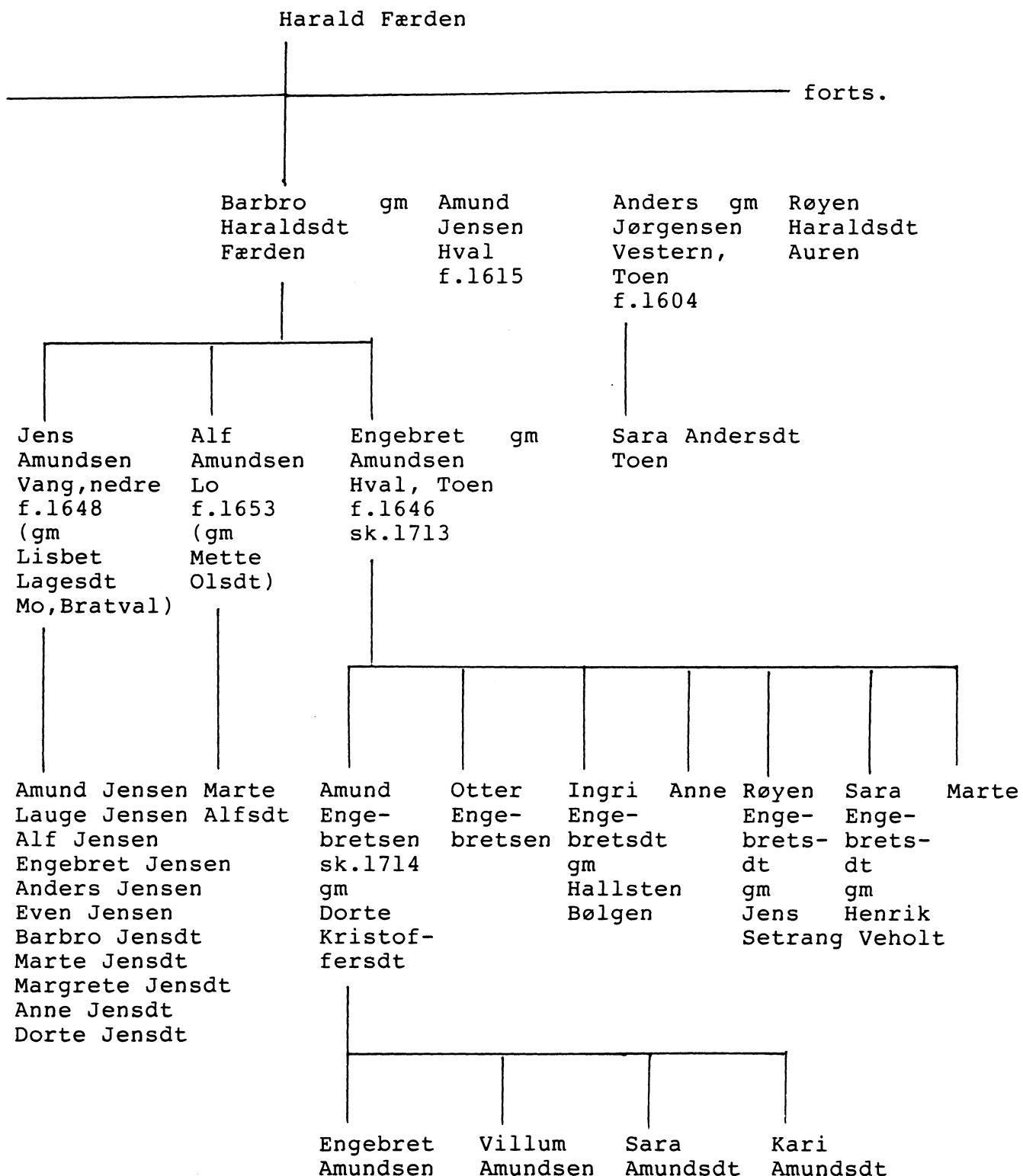
Jeg går ikke god for at at min tolkning av skiftet i 1718 og mine konklusjoner er den fulle og hele sannhet. Jeg er derfor takknemlig for, dersom noen finner noe å tilføye eller rette på, å gi meg underretning om det.

Oversikt I.

Harald Færden

Oversikt II.

Oversikt III.

Harald Færden

NN Haraldsdt gm Kristoffer Olsen
Færden Frok, søre
f.1604

Johannes
Kristoffersen
Egge
f.1634

Augustinus
Kristoffersen
Haga
f.1632, d.1709
gm
Kari
Gudbrandsdt
Hov, d.1709

?
Anne
Fegri
gm
Herman
Fredriksen
Fegri

?
Ingeborg
Røyseng
gm
Kristoffer
Røyseng

Ole Johannessen Egge	Ingebor Johannes- dt gm Lars (Halvorsen) Ekornrud	Mari Johannes- dt gm Ole Siversen Håvi	Torkel Augusti- nussen Haga	Mari (Kirsti) Augusti- nusdt gm Gudbrand (Torstensen Auren), Gjermundbo f.1652	Jon Kristof- fersen
----------------------------	---	---	--------------------------------------	---	---------------------------

Kilder:

E.F.Halvorsen: Avskrifter fra lensregnskaper og odelsjordebøker
fra Ringerike.

Tingbøker og Skifteprotokoller fra Ringerike.

Per Jacob Desserud: Sleks- og gardshistorie fra Jevnaker.

A.Lagesen: Ringerikske slekter.

FRA RINGERIKE FOR 300 ÅR SIDEN.

S.180 a. RETTERGANG PÅ NEDRE MOE TINGSTUE I HOLE
6.juni 1699.

Lagrettesmenn: Tolle Haug, Peder Løken, Ole Nakkerud, Ole Vesetrud, Knut Pjåka, Erik Deli, Kristoffer Bili og Anders By. Var hos og overværende Kongl.maj.s fogd Sr. Lars Tønder, bygdelensmannen Tosten By med ellers tingalmue.

Hvor da fogden fordret dom over et kvinnfolk Kirsti Olsdatter, tjenende hos Tor Breien, for leiermål med Henrik Hansen Hovi, søkerne henne at pleie sine bøter.

Kirsti Olsdatter møtte selv i rette, og bekjente at Henrik Hansen Hovi, som er en soldat, var hennes barnefader. Beklaget seg at hun aldeles intet er eiende til å betale bøtene med, og sa at hun ikke er eiende de kleder som hun står og går uti.

Er tilfunden at pleie sine bøter 12 lodd sølv med en slett daler i omkostning innen 15 dager at betale, eller lide på kroppen. Almuen bevitnet at hun hadde lånt det skjørt som hun nu har på sin kropp.

Nok fordret fogden dom over et kvinnfolk Ludzie Siversdatter, for løst leiermål, som nu er tredje gangs forseelse. Hun møtte selv i rette og bekjente at hun forseet seg med leiermål tre ganger, såsom første gang, som nu er elve år siden, med Elling Østensen Alme. Den annen gang for ungefehr halvfjerde år siden med Jokum Olsen Lang, og nu den siste gang for ungefehr 10 uker siden, fødte hun to drengebarn, som hun sier at Torger Trønse, som tjente hos captain Bron, var hennes barnefader til.

Allikevel, som hun nu og bekjente, at hun for presten den tid hun sto skrift, utla en annen barnefader, nemlig Ole Olsen. Og sa at fornevnte Torger Trønse lokket henne til samme falske bekjennelse,

Hvorom er således for rette dømt, at Ludzie Siversdatter for sådan hennes begagne forseelse, bør lide og straffes etter lovens foresigende, såsom at hudstrykes til kagen.

Ermelte Kongl.maj.s fogd Sr. Lars Tønder lot for retten fremføre en fengslig anholden fange, Hågen Olsen, som sier seg at være født i Sverige, i Onsagers prestegjeld i Vester "Gylland" (Gøtland?). Sier seg å være ekte gift og på niende år bodd i fornevnte Onsager sogn med sin kvinne Anniken Svendsdatter. Sier seg å være kommen uti ulykke for "mandslet" og derfor rømt til Norge.

Fogden sa at årsaken til at han var fengslet, var at han i tjeneste hos ham hadde stjålet en barket hud, som Hågen nu her for retten vedgikk, at han kvinne tok samme hud i fogdens gård, og hun sa at et kvinnfolk Kari Jonsdatter, var med henne.

Kari Jonsdatter som nu var selv tilstede, benektet at hun var med å ta samme hud.

Hågen vedsto at det var ham vitterlig, at hans kvinne og Kari Jonsdatter hadde tatt huden, og at Kari Jonsdatter sa de skulle selge huden til Pål Sundet eller i Jonsrud. Hvilket Kari benektet, og sa at hun ikke visste noe derav før Hågens kvinne fortalte henne at hun hadde tatt huden.

S.180 b. Derimot påsto fogden at sådan hennes undskyldning ei kunne befri henne det hun bør ansees og lide som tyvs medvirker. Videre mot Hågen Olsen fremførte fogden to prov, navnlig Anders Hågensen på Helgelandseie og Johannes Nilsen Moeskast. Efter avlagt ed provet Anders Hågensen at nestleden en dag eller to før Christi himmelfartsdag, da kom Hågen Olsen til ham og spurte om han ville kjøpe en hud. Men han svarte at han hadde ingen penger å kjøpe den for. Det samme provet også Johannes Moeskast. Så dog ikke at Hågen hadde noen hud med seg. Hågen Olsen tilsto at det var den samme hud som hans kvinne hadde tatt fra fogden. Saksøkeren Sr. Lars Tønder begjærte dom.

Da Hågen Olsen ei benekter, men frivillig for retten tilstått, at det var med hans viten at hans kvinne stjal den barket hud fra fogden, og at han tilbød den til Anders Hågensen og Johannes Moeskast til kjøps, så vites ikke at han kan befries etter lovens 6.boks 17.cap. 33.art., at bør straffes, såsom uti fengsel at miste sin hud.

Men hva seg belanger Kari Jonsdatter, så kunne henne dog ei noen straff påbyrdes.

TINGBOK 42 FOR RINGERIKE 1699.

S.3 b. DELESAK MELLEM ÅDALEN OG HADELAND VED VÆLSVANNSTENEN
4. september 1699.

Møtte sorenskriverene for Hadeland og Ringerike. lensmannen Lars Madsen Bilen fra Hadeland og 6 lagrettesmenn. Fra Ringerike møtte lensmannen Peder Rasmussen Rå og lagrettesmennene: Peder Semmen, Gul Follum, Ole Hallingby, Anders Grønvold, Johannes Grønvold og Ole Ringerud, for å oppsette et riktig dele mellom endel av Hadelands almue og noen bønder i Ådalen.

Har vi så 5.sept. begitt oss inn til Vælvannssteinen, hvor sal. lagmann David Gorisen og hans lagrettesmenn hadde opprettet et skjelne mellom Ullerålen og Hadeland, hvilket vi har befunden at vise fra syd/sydost til nord/nordvest.

Har vi så etter beste skjønn gjort en begyndelse herifra like i nord/nordvest til Vælvannsåsen, hvor vi opprettet en stor flat stein. Derfra i samme strekning til Langkjennåsen, hvor vi i vestre halden oppreiste en liten stein, som vi omskålede med små stein.

Derfra begav vi oss videre i samme strekning til Svartekjennsåsen, hvor vi likeledes litt sydost fra kjennet befant en stor jordfast stein. Herpå vi oppkastet noen steiner og merket der et furutre med et kors.

Videre forføyde vi oss lenger frem ende i nord/nordvest på Svartkjennberget. Der har vi igjen oppreist en delestein, som viser derifra videre i nord/nordvest.

Fra Svartkjennberget fortsatte vi 6.sept. til Samsjølien. Der har vi oppreist en delestein straks ved den vei som går fra Ådalen til Hadeland, litt ovenfra Samsjø, og på den østre side av samme vann.

Herifra begav vi oss videre ned til Seter(?)elven tvert over for Finnepllassen, hvor vi i samme strekning som foranmeldt opprettet en delestein.

Dagen derefter 7.sept. gikk vi videre frem i vår forretning, og begav oss fra samme delesten til vesterst i Tungåsen, ovenfor et lite kjern, Tungåskjernet kallet. Og vi var forårsaket at tage voris gang i norden til vesten, for ikke å komme ned i bygden, og avskjære dem av Ådal aldeles deres hjemraster, og har vi der opprettet en delestein, hvor de omtvistende marker hvelver seg i øster og vester. (Gikk vi) som før er meldt norden til vesten, like til en stein som vi opprettet litt lenger nord i Tungåsen på den vestre halden, hvor vi merket et furutre med et kors.

Noe derifra på den nordeste ende av samme ås, sønden for et lite kjenn, satte vi ned en stein og hugg et kors i furuen. Noe nord for samme kjern, i besagde retning hugg vi en passant et kors på en furu.

Og som vi kom noe lenger frem, oppreiste vi igjen en stein, sydost fra Tveråsen, og merket der en furu noe østerlig fra Tveråsen. Der endte vi vår gang.

Hvorefter vi begav oss til bygden, til Haugerud.

Da dagen var nesten forbi den 8., møtte som de andre dager ingen fra den Hadelandske side, men fra Ådalen var tilstede Jon Rødningsand, Kittel Buøen med flere godtfolk og dannemenn. Jon Rødningsand foregav at han igår ved vår hjemreise antraff noen hallendinger med hugst og kjørsel i de av veledle hr. assistensråd fredlyste skoger, hvorblant Torger Nilsen Askim, som hadde hugget 15 tylter sagtømmer.

All den strekning vi hittil har gjort og gått, finnes at gå nesten midt imellem de steder hvor Hadeland og Ådalens almue har "paastoed" for veledle hr. assistensråd og lagmann at være rette dele mellom begge bygdelag.

Da finner vi ikke noe ved denne vår forretning som vi ei rettere på annen måte til de stridige parters adskillelse har vist at innrette, på sine eiedeler at kan være fornærmet.

Thi avsiges for rett, at det nu av oss opprettede dele bør være og uryggelig forblive de stridige parter på begge sider at være etterrettelig skjelne og dele imellem. Og at de eiedeler eller den almenning som strekker seg på den østre side av dette dele, bør være og tilhøre de påståttende av Hadelands almue, og de på vestre side dennem av Ådalen.

(Denne saken er også referert i Skifteprotokoll nr.2 for Ringerike, s.59 a).

S.6 a. RETTERGANG PÅ BLIKSRUD I SOKNEDALEN

26.april 1699.

(Oså denne saken er tatt med i skifteprot. nr.2, s.68 a, og noe derfra er også tatt med her, da saken i skifteprotokollen gjengir flere detaljer).

Anno 1699 den 26.sept. ble retten betjent på tilstevnte åsted Bliksruds eiedeler. Var overværende fogdens fulmekting Sr. Claus Hansen, i lensmannens sted Vebjørn Narverud, samt tilstevnte lagrettesmenn: Anders Eidsgård, Hans Flaskerud, Elling Havik, Asle Kroksrud og Karl Rustøen (Rustand).

Even Bliksrud fremla sin skriftlige stevneseddelen av 24.juli sistavvigt, hvorved han innkaller Ole Olsen Kjos og Gunder Jonsen Berg m.fl. til skogskifte med videre, fordi de har bemektiget seg en seterbol, Ørteshoved, (Ørteshue), som av alders tid har vært brukt under hans eiende gård Bliksrud.

Citanten fremla en dom av 17.og 18.oktober 1698, hvorefter han ville formene anfangen på delegangen bør skje, nemlig fra alfarveien mellom Narverud og Bliksrud til Stensmyråsen, og siden til Skalpelifossen, hvor Krødsherads eiedeler vedtar.

Dernest fremførte citanten sine prov.

Først Anders Bjørkerud av Krødsherad, som provet og tilstod at hans salige far eide nedre Berg tillike med Bliksrud. Og medens han bebodde og eide fornevnte Bliksrud og nedre Berg, da vet han, som minnes i 30 år herfore, ikke noen gang i den tid forbemelte hans fader, Jon Bjørøen (Bjøre) brukte Bliksrud, og er nu omtrent 15 år siden han avhendte og solgte Bliksrud, av de nu innstevnte at ha hatt noen rett enten til hugst, bråte eller fiskeri i Bliksruds eiedeler, uten hans fader allene, hvis eiedeler sier han at gå inntil Narverud eiedeler møter.

Birgitte Gundersdatter, sier seg 69 år gammel, vant at hennes far Gunder Berg, for 60 år siden eide og brukte Bliksrud. Da vet og minnes hun at ingen uten hennes far, som bodde all sin tid på Berg, brukte noe slags åvirke i Bliksruds eiedeler. Tilstår at Bliksruds eiedeler i de tider gikk til Narverud, og at Kjos, Berg, Land og Narverud hadde ingen felles bruk i Bliksrud skog. Jørgen Juvet (Erling Bjørke skriver Torger), over 50 år, provet at han for ungefehr 18 år siden gikk med Ole Pedersen Støveren, da boende på Kjos, da fulgte han ham fra Skalpeli-seteren ned til Soknedalen etter seterveien som bar til Land. Da sa han: "I klager eder skauløs, se furuene her nedefter, I har braf skauv". Da svarte Ole: "Jon Berg forsvarer det til Bliksrud". Ellers visste ikke Jørgen om noe dele imellem eiendommene.

Ole Støveren tilstod at Jørgens prov var sant.

Gjest Lerfall, 58 år gammel, provet at for 30 år siden leide han Bliksrud av Jon Berg, og da fikk ingen andre lov å bruke skog i Bliksrud eiedeler. Imidlertid hugg Ole Kjos og Anders Land S.6 b. 6 tylter tømmer imellem Bliksrud og Narveruds eiedeler, men Jon Berg ville bemektige seg det, og de gjorde forlik med ham.

Nils Jensen på samtlige vederparters vegne, procederte at når de gjorde forlik med Jon Berg om dette, da var det fordi Ole Land hugg mere i deres felles skog enn hans gårds skyld ga rett til, for Berg og Bliksrud var større gårder.

Jon Bjørke tilstod det samme som han hadde gjort før, den 17.juni 1690. Han hadde brukt Bliksrud ett års tid med Jon Bergs forlov, og det var ungefehr 14 år siden.

Knut Nilsen Glesne-eie, 47 år gammel, provet at for 36 år siden tjente han hos Siver Bliksrud, som leide gården av Jon Berg. Og engang de gikk og fisket i Skalpelielven, og de kom til Dyngefoss, sa Syver: "Hit kaller Jon Berg seg med sine eiedeler til Bliksrud". Videre sa han, at Birgitte Torgersdatter Sundvollen sa at hennes far eide Bliksrud, som han siden solgte til Gunder Berg, og da kjente de seg med sine eiedeler til Dyngefoss. Visste intet om delet mellom Berggårdene og Bliksrud. Peder Støveren, over 40 år gammel, kom for 15 år siden til Narverud som bruker og var der i 4 år. Da hugg han en bråte sønden for Stensmyråsen med Jøran Bliksruds tillatelse. Paul Haukedal og Jon Bjørke sa da at det var Bliksruds eiendom. Paul Haukedalen anviste en contrakt av 18. 8br.1689 og et skjøte av 19. xbr.1681, som viser at Ørteshue skal ligge under Bliksrud, og dette skjøtet var forseglet til vitterlighet av Fredrik Lundesgården, Knut Lundesgården, Ole Pedersen Kjos og Erik Knutsen Kroksrud. I contrakten sies:

"Kjennes efterskrevne Helge Ellingsen Berg, Gunder Jonsen Berg og Ole Pedersen Kjos, boende i Soknedalen anneks, at vi har gjort en vennlig kontrakt og forligning med Paul Siverson Haukedalen angående den slatteplass Ørteshoved, som haver vært noen tvistighet om, således at bemelte engeslätte, nemlig Ørteshoved, skal herefter forbli under Bliksrud fremdeles uten noen anke, hinder eller påtale av oss eller voris arvinger. Men hva seg belanger Bliksruds anpart uti skog og mark, det forbliver efter voris derpå erhvevede domb til felles, etter enhvers lodd og anpart ...

Dette til bekreftning at således uryggeligen holdes og forblive skal for oss og alle voris arvinger, fødde og ufødde ..... Da har vi dette med vore egne hender underskrevet og voris signeter hostrøkt, samt vennlig ombedet de dannemenn Gudbrand Slette og Ole Kroksrud dette med oss til vidnesbyrd at forsegle.
Dat. Berg den 16. 8br.1689.

Helge Ellingsen. Gunder Jonsen.
egen hånd egen hånd"

I det før nevnte skjøte eller skiftebrev heter det:
"Kjennes vi underskrevne Torsten Halvorsen boende på
Gravningsgård i Nore sogn i Numedal på den ene side, og Paul
Siversen boende på Haukedalen i Sognedals anneks på Ringerike på
den annen side, at ha inngått et vennlig odels jordebytte og
makeskifte på etterfølgende måte: Først har jeg Torsten Halvorsen
avhendt fra meg og mine arvinger til fornevnte min svoger Paul
Siversen, 8 setting gods i fornevnte hans påboende gård
Haukedalen, item 2 1/2 setting uti en plass kalles Snodalen, og
brukes under Haukedalen, hvilket er min rette og sanne arvelige
odel og eiendom, som bemelte Paul Siversen herefter til fri og
frelselig odel og eiendom skal have, nyde, bruke og beholde ....
Hvorimot jeg til fullkommen vederlag av fornevnte Paul Siversen
har igjen bekommet en hans odels eigende ødegård liggende uti
fornevnte Sognedals anneks, kalles Bliksrud, skyldende 6
kalvskinn med byggel og åsete og all tilliggende herlighet ...
Så har jeg Torsten Halvorsen gitt Paul Siversen uti mellemlags
penge 50 riksdaler, som jeg Paul Siversen kjenner meg av ham at
ha oppebåret, og derfor iligemåde til evindelig odel og eiendom

hjemler og tilstår ham og hans arvinger bemelte ødegård Bliksrud .... Dette til bekreftning har vi herav hver en likelydende original til oss annammet, som voris bomerker med egne hender undertegnet er. Samt vennlig ombeden Knut Lundesgården, Fredrik Lundesgården, Ole Kjos og Erik Kroksrud dette til vitterlighet med oss at forsegle.

Actum Berg den 10.des.(19.?) Anno 1681.

Herhos er at anmerke at under innbemalte ødegård Bliksrud er beliggende et engeslätte kalles Ørteshoved, som iligemåde skal følges og nydes som det annet tilforn er meldt.

Tosten Halvorsen. Rette bomerke. Paul Siversen.

S.7 a. Neste dag fremla citanten sitt skriftlige innlegg:
"Med hva føye og adgang jeg har vært årsaket at la her til
åstedene innstevne mine nabøer Berg, Kjos og Lands oppsittere med
de andre interesserter, ser dommerne av sakens allerede igår
prosederede bevisligheter. Og som mine contraparter ennå ikke
blues for til å trenge meg fattige mann med hustru og barn med
min gård Bliksrud tilliggende skog og marks nedfellelse, såsom
sagtømmer, hustømmer og bråtehugst, alt til min undergang og
ruin, så jeg må beklage de ilde med meg har handlet, ja godtfolk
her i egnen vel vitende om deres adferd imot meg.
Her skal befinne seg at over 60 år. ja så langt noen kan minnes,
har eiendommen til min gård Bliksrud fulgt upåanket til
Narverudeie motstøter, så de dannemenn boende på Berg, Kjos etc.,
aldri har huggen noen last, lauet eller brukta fiskeri på den
eiendom som nu omtvistes, førenn det var med mine formenns vilje
og tillatelse.

Efter hvilke forhold min korte påstand er, at eiendommen til min
gård Bliksrud som av Arilds tid har fulgt, må herefter som
tilforn forblive, nemlig fra Dyngefoss og til en delesten i
Stensmyråsen, derfra og til alfarveien imellem Bliksrud og
Narverud, hvor delesten likeledes er bestående, siden til
Eidsfoss ....

Bliksrud 27.september Ao 1699. Ydmygeste tjener,
Even Iversen Bliksrud.

Samme dag ble delet oppgått, og eiendommen fantes av liten
circumferense. Der fantes et lite stykke fra Bliksrud ved enden
av Skalpelielven en nyopprøddet husmannsplass samt en nylig
oppatt seterbu. Derfra gikk vi langs med elven til Dyngefossen,
hvor vi av Anders Bjørkerud med flere fikk høre fossens navn, og
vi der nedsatte en delestein, som viser i nord-nordøst. Gikk så
langsunder Blekåsen til Stensmyråsen, hvor en stein hos en annen
i en triangul forleden av retten ble oppsatt til skjelne mellom
Narverud og Bliksrud m.m.

Vi har således for rette forfundet og eragtet, at Bliksrud med
underliggende Ørteshoveds eiedeler bør således at være adskilt
fra deres contraparters skog og utmarker, som vi idag har tatt

voris gang, nemlig fra den stein vi opprettede midt fra Dyrgefossen og siden langs under Blegåsen til den triangestein oppsatt på Stensmyråsen, hvorefter Bliksrud oppsittere følger videre Narveruds eiedeler ned i Eidselven.

SKIFTEPROTOKOLL NR.2 for RINGERIKE.

S.1. Christian Muller, vicesorenskriver over Ringerike og Hallingdal, gjør vitterlig, at Anno 1698 den 5.juli ble retten til ALMINNELIG SAKETING BETJENT PÅ TRØGSTAD TINGSTUE I NORDERHOV. Overværende Kongl.maj.s fogd Sr. Tønder, bygdelensmannen Peder Rasmussen, såvel som lagrettesmennene Halvor Bråk, Peder Hønen, Helge Alme, Ole Hallingby, Ole Ve, Levor Sessrud, Tosten Modal og Nils Hverven.

Fremstilte seg i retten Guttorm Larsen av Valdres, tiltalende Harald Pedersen nedre Lindeli av Ådalen, formedelst han etter avsigelse ikke vil fravike hans brukende gård Lindeli, såsom han selv husvill og herefter akter å bebo. Monsr. Christian Tommesen la frem hans adkomst til forskrevne Lindeli:

"Underskrevne Gaute Halvorsen boende på Skouven i Tønsberg len i Jarlsberg, herved vitterliggjør at ha solgt, skjøtet og avhendt til ærlig og velfornuftige karl Guttorm Larsen Sata, nu tjenender på Iljarnstad i Hedalen, en min eiende gård, som jeg meg tilforhandlet har av monsr. Søren Hansen Lemmich, borger og innvåner på Bragernes, nedre Lindeli, skylder 4 kalvskinn med all dessen tilliggende eiendom ...

Datum nordre Schouven 24.okt.1696." Harald Pedersen møtte i retten og tilbød citanten sine utlagte penger, og sa seg rødningsmann til bemelte gård, og formente seg nærmest til den at bebo.

Harald Pedersen Lindeli hadde satt opp en skrivelse til hr. amtmann og assistensråd Paul Glud, dat.Bragernes 1.febr.1698, hvor han hevder å ha bygslet nedre Lindeli av sognepresten Hr. Otto Jacobsen fra 14.okt.1676, og hevder at han er rydningsmann på fornevnte gård. Han har brukt gården i over 21 år og lagt stor omkostning på gården, og mesten alle huse av ny latt oppbygge. Han mener at det er Hans kongl.maj.s vilje at ingen leilending må eller kan drives fra sin gård så lenge han lever, med mindre en født odelsbåren, ikke en kjøper, der være husvill og nødtrengende til gårdens beboelse, og den selv behøver.

Skulle kjøperen ikke være med landskyld benøyet, tilbyr han seg å betale hans utlagte penger igjen. Han ber om amtmannens hjelp.

Avsagt: Eftersom Guttorm Larsen med sitt tinglyste skjøte og adkomst til nedre Lindeli, beviser seg rette jorddrott til gården, og han med sin corporlig éd har sandet å være husvill og at han selv vil den bebo, da kan imot lovens 3.boks 13.cap.1.art. i denne sak ikke anderledes kjennes, enn at Harald Lindeli bør røddiggjøre og frafløtte forberørte sin leiende gård til den første faredag Ao. 1699.

Ringerike Slekhistoriegruppe
N-3500 Hønefoss, Norway

May 9, 1999

Dear Sir or Madam:

I have been working on family genealogy for several years. This has included a trip to Norway and a visit to your beautiful area. Many of my ancestors lived in the Ringerike area. Some of them include: Tarald Alvsen Hurum (1658-1745), Reier Andersen Lund (1678-1760), Fredrik Povelsen Bihil (1666-1748), Gulbrand Halvorsen Lochen (1644-1723), Haagen Jorgensen Gomnaes (1682-1754), Christopher Toreson Fekjaer (c. 1644) and Tomas Poulsen Wiig (1724-1804)..

My great grandmother was Martha Tomasdatter Fekjaer (1843-1912), daughter of Tomas Hansen Fekjaer and Helene Pedersdatter Seite. Martha went to Oslo and married Hans Jensen Norum from Sorum, Akerhus. Their son, Thomas, my grandfather, immigrated to the USA in 1888, and Martha came a few years later. She lived in Brooklyn, New York and then went to Wisconsin, where she died in Brooklyn, Wisconsin. That was quite a coincidence. She has over 350 descendants born in the USA.

I would like to contact someone who might be a descendant of one of Martha's relatives, and who might be interested in learning about the American branch of the family, and in sharing his/her knowledge of the Norwegian branch.

I have put together a "book" which includes all of the known relatives of my grandfather, Thomas Norum. This includes both the Norwegian ancestors and the American descendants.

I'd be very grateful for any information that you can provide.

Sincerely,

Daniel C. Norum
1109 Windy Branch Way
Edgewood, MD 21040

E-mail address: windybranch@juno.com

Kan noen av våre medlemmer hjelpe Mr. Norum, eventuelt ta kontakt med ham?

Daniel C. Norum er sjumenning med eieren av Fekjær idag,
John Fekjær.

Redaksjonen.

Ettelinjer på Fekjær.
(etter Lagesen)

Tore Henriksen Fekjær
f.ca 1614.

Kristoffer Toresen Fekjær

Marte Kristoffersdt gm Fredrik Paulsen Fekjær
1666-1748

Hans Fredriksen Fekjær gm Mari Olsdt Gjesvold
1706-1768 1711-1764

Ole Hansen Fekjær gm Ingeborg Hansdt Løken
1742-1794

Fredrik Hansen Fekjær

Hans Olsen Fekjær gm Eli Tomasdt Vik
1771-1836

Paul Fredriksen Fekjær
-1846

Tomas Hansen Fekjær gm Helene Pedersdt Selte
1818-

Marta Tomasdt Fekjær gm Hans Jensen Norum
1843-1912. Til USA 1890 fra Sørum

Hans Jonsen Fekjær
1854-1932

Tomas Hansen Norum
Til USA 1888

Jon Hansen Fekjær

Daniel C.Norum —————— 7-menninger —————— Jon Hansen Fekjær

.....0.....

I 1865 er Ole Hansen gårdbr, selveier på halve garden, 62 år.
Hans bror Tomas Hansen bor der også med familie. Han er 57 år,
kona Helene Pedersdt er 53 år, og barna Hans, 25 år, Kristoffer
12 år, Eli 30 år og Mathea 28 år. Alle ugifte. (Datteren Marta
Tomasdt er alt ute av redet).

I 1900 bor Hans Tomassen på Gullerud i Norderhov, f.1841 i Hole.
Kona heter Karen Maria Jonsdt. Barna er Ingrid Pauline, f.1882,
sypike, og Thea Ingeborg f.1891. Dessuten bor jomfru Maren
Elise Askim der, f.1852 i Hole.

TERMINLISTE

FOR

RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG

1999/2000.

TIRSDAG	7. DESEMBER	1999:	Foredrag av professor Eivind Fjeld Halvorsen: "Omkring odelsskatten i 1615 m.m. for Ringerike". Bevertning.
TIRSDAG	11. JANUAR	2000:	Øvelse i lesing av gotisk skrift, ved Frank Otterbech.
TIRSDAG	8. FEBRUAR	2000:	<u>ÅRSMÖTE</u> + eventuelt arbeidsmöte.
TIRSDAG	7. MARS	2000:	Arbetsmöte, hvis ikke annet blir avertert.
TIRSDAG	11. APRIL	2000:	Fellesmöte med Ringerike Historie- lag. Ragnvald Lien holder foredrag om: "Sörsdalslekta i Sokndalen". Bevertning.
TIRSDAG	9. MAI	2000:	Arbetsmöte, hvis ikke annet blir avertert. Sesongens siste möte.

ALLE VÅRE MÖTER BEGYNER KL: 1900.

MÖTENE BLIR AVERTERT I RINGERIKES BLAD.

VÆR OBS. PÅ FÖLGENDE:

Våre arbetsmöter blir nå holdt på Veien
gamle skole, Veienmarka, (like ved Veien Ungdomsskole).

MÖTER MED FOREDRAG blir holdt i biblioteket på
Ringerike videregående skole, (Ringerike Gymnas).

GENEALOGISK DATASENTRAL, RINGERIKE, er nå
flyttet til Veien gamle skole, Veienmarka.

STYRET I RINGERIKE SLEKTSHISTORIELAG 1999/2000.

LEDER: Frank Otterbech, Blomsgt. 32, 3510 Hønefoss.
Tlf. 321-22.227.

NESTLEDER: Egil Elsrud, Odinsvei 12, 3518 Hønefoss.
Tlf. 321-10.071.

KASSERER: Olaug Solberg, Vågård, 3516 Hønefoss.
Tlf. 321-31.130.

SEKRETÆR: Kjell Hallmann, Sundgt. 1, 3510 Hønefoss.
Tlf. 321-23.226.

STYREMEDLEM: Marit Sjåstad, 3534 Sokna.
Tlf. 321-45.152.

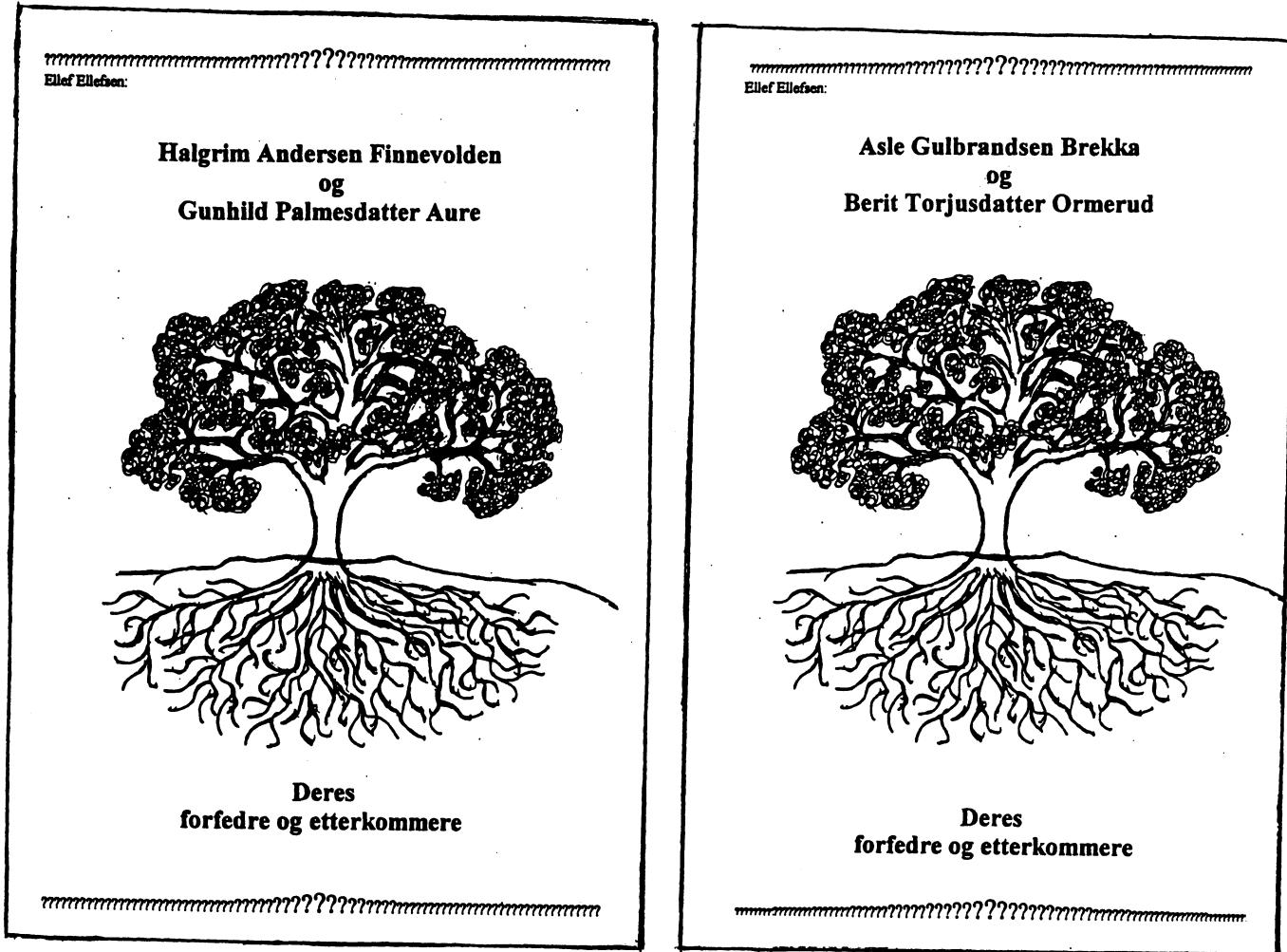
STYREMEDLEM: Rudi Löken, Frøyasvei 9, 3518 Hønefoss.
Tlf. 321-10.325.

1. VARAREPRESENTANT: Håkon Prestmo, Arnegårdsbakken 20,
3511 Hønefoss.
Tlf. 321-23.944.

2. VARAREPRESENTANT: Berit Nyhagen, 3534 Sokna.
Tlf. 321-45.347.

Slektshefter til salgs:

Heftene tar for seg to par fra Brekkebygda, begge gifte på midten av 1800 tallet.

1. Halgrim Andersen Finnevolden og Gunhild Palmedatter Aure. Forfedre og etterkommere.

Jeg lister opp endel av gårdene deres forfedre kom fra:

Soknedalen: Havik, Oppegården og Veme.

Flå: Buøen, Medbøen, Gulsvik, Ve, Hilde, Heie, Kittelsviken og Åvestrud.

Krødsherad: Lesteberg, Hovden, Skinnes, Slevika, Nore og Gren.

Sigdal og Eggedal: Albjørk, Sole, Båsum, Frøvoll og Kopseng.

De har også flere eldre aner fra samme bygdene, samt Nore, Gol og Nes. Har også tatt med deres 530 etterkommere. 130 sider A4 format. Pris: Kr.160. + kr.25 ved eventuell forsendelse.

2. Asle Gulbrandsen Brekka og Berit Torjusdatter Ormerud. Forfedre og etterkommere.

Endel steder deres forfedre var fra:

Soknedalen: Halkjenrud, Leirfaldet, Havik, Uggen og Oppegården.

Ve og Oppen i Heradsbygda.

Krødsherad: Gåran, Olberg, Bø, Sorteberg, Ørpen, Ringnes og Gren.

Flesberg: Kampestad, Øyberg, Fekjan, Bakli og Bakke.

Sigdal og Eggedal: Engar, Teige, Søland, Grønhovd, Frøvoll, Kopseng, Sole, Hoffar og Hovland.

Flå: Gulsvik, Heie, Samt eldre forfedre fra samme bygder og nabokommuner. Halve heftet er viet deres 1030 etterkommere. 140 sider A4 format. Pris: Kr.170. + kr.25 ved eventuell forsendelse.

Ellef Ellefsen

Heieren

3518 Hønefoss.

Tlf. 321-10319.

TIL UNDERRETNING.

BOKLOFTET - LOKALHISTORISK FORLAG,
LÖITEN BRÄNDERI, 2340 LÖTEN.

Lokalhistorisk Forlag, Löten, som driver med postordresalg av lokallitteratur fra hele Norge, gjennom bl.a. sin avis "Bok-Norge rundt", gjør oppmerksom på at de fra sommeren 1999 har utvidet, og flyttet til nye lokaler i Löiten Brænderi.

Henvendelse for informasjon og kjöp rettes til: Bokloftet - Lokalhistorisk Forlag, Löiten Brænderi, 2340 Löten.

Tlf. dagtid:	62.59.08.60.
Tlf. kveld:	62.58.02.13.
Faks:	62.58.04.23.

Besökstid:

Mandag - fredag:	Kl. 1000 - 2000.
Lördag:	" 1000 - 1700.
Söndag:	" 1200 - 1800.

SLEKTSHISTORISK OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS PÅ
FÖLGENDE STEDER:

SPAREBANKEN NOR/HOLE SPAREBANK, tlf. 321-21.222.

Jon Guldal:	Folkeminne fra Hole.	Kr. 100,00.
Margit Björg Harrson:	Skolehistorie fra Hole, til 1940.	" 100,00.
Hole Bygdebokkomite:	Hole i bilder 1850-1950.	" 100,00.
A. Lagesen:	Ringerikske Slegter I, slechter fra Hole og Tyrstrand.	" 100,00.
Gunnar Tveiten:	Hole herred, Ringerike. Trykt 1914.	" 100,00.
Jonas Ramus:	Ordsamling (fra 1698).	" 25,00.

LANDMARK LIBRIS, S.TORG 5, HÖNEFOSS, tlf. 321-22.622.

A. Lagesen:	Ringerikske Slegter II, slechter fra Haug, anneks til Norderhov.	Kr. 100,00.
A. Lagesen:	Ringerikske Slegter III, slechter fra Norderhov hovedsogn.	" 125,00.
Hønefoss kommune:	Hønefoss, byens historie. Trykt 1915.	" 100,00.

NOTA BENE BOKHANDEL, RINGERIKE STORMARKED, HÖNEFOSS.

Tlf. 321-13.945.

A. Lagesen:	Ringerikske Slegter II, slechter fra Haug, aaneks til Norderhov.	Kr. 100,00.
A. Lagesen:	Ringerikske Slegter III, slechter fra Norderhov hovedsogn.	" 125,00.
Hønefoss kommune:	Hønefoss, byens historie. Trykt 1915.	" 100,00.

TINGBÖKER FOR RINGERIKE:

Ringerike Slektshistorie-

lag:	Tingbok I for Ringerike 1652/53	Kr. 100,00
	Tingbok II for Ringerike 1658/60	" 100,00
	Tingbok III for Ringerike 1660/62	" 100,00
	Tingbok IV for Ringerike 1662	" 100,00
	Tingbok V for Ringerike 1664	" 100,00

SLEKTHISTORISK OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS PÅ
FÖLGENDE STEDER:

Thorleif Solberg har oversatt følgende Tingböker for
Ringerike for årene:

1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-
1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-
1697-1698-1699.

Alle Tingbökene for Ringerike fåes
kjøpt ved henvendelse til Thorleif Solberg, Vågård,
3516 Hönefoss, tlf. 321-31.130.

HRINGARIKI - MEDLEMSBLAD FOR RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG:

Eldre nummer av Hringariki fåes kjøpt for
kr. 50,00 pr. stk. + porto ved forsendelse. Hringariki
fåes kjøpt ved henvendelse til Thorleif Solberg.

